

LITOMĚŘICE

KONCEPCE VEŘEJNÉ SÍDELNÍ ZELENĚ
A NÁVRH PARKU POD STRÁNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. NATÁLIE ORIHELOVÁ
Ateliér Fingerová - Hušková
Ústav krajinářské architektury 15120
FA ČVUT 2024/2025

OBSAH

1	ÚVOD	
	Prohlášení autora	7
	Zadání diplomové práce	8 - 9
	Úvodní slovo	10 - 11
2	VÝBĚR Z ČÁSTI ANALYTICKÉ	
	Lokalizace	14 - 15
	Širší vztahy	16 - 17
	Územní plán města Litoměřice	18 - 19
	Územní studie - Miřejovická stráž	20 - 21
	Územní studie - Kasárny Pod Radobýlem	22 - 23
	Vlastnické poměry	24 - 25
	Urbanistická struktura	26 - 27
	Územní systém ekologické stability	28 - 29
	Fotodokumentace	30 - 31
3	KONCEPCE VEŘEJNÉ SÍDELNÍ ZELENĚ	
	Typologie	34 - 35
	Veřejně přístupné plochy zeleně	36 - 37
	Záměry dopravní infrastruktury	38 - 39
	Koncepce rozvoje	40 - 41
	Podél železnice	42 - 43
	Podél potoka	44 - 45
4	IDEOVÁ STUDIE PARKU POD STRÁNÍ	
	Inspirace - Roberto Burle Marx	48 - 49
	Vize parku	50 - 51
	Urbanistická koncepce	52 - 53
	Izometrie koncepce	54 - 55
	Návrh nového parku Pod Strání	56 - 57
	Popis návrhu	58 - 59
	Pěší zóna	60 - 61
	Retenční nádrž	62 - 63
	Litorální pásmo	64 - 65
	Sortiment rostlin	66 - 67
	Sortiment dřevin	68 - 69
5	IDEOVÁ STUDIE NÁMĚSTÍ NA VÝSLUNÍ	
	Návrh nového náměstí Na Výsluní	72 - 73
	Popis návrhu náměstí	74 - 75
	Popis návrhu komunitního centra	76 - 77
	Řez komunitním centrem	78 - 79
	Hlavní ulice Bojská	80 - 81
	Zpevněné povrchy	82 - 83
	Mobiliář	84 - 85
	Zdroje	86

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Natálie Orihelová
AR 2020/2021, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) LITOMĚŘICE – koncepce systému sídelní zeleně a návrh veřejných prostranství městské čtvrti Miřejovická stráž

(AJ) LITOMĚŘICE – concept of a residential green system and design of public spaces in the Miřejovická stráž urban district

JAZYK PRÁCE: ČJ

Vedoucí práce:	Ing. Radmila Fingerová	Ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
Oponent práce:	Ing. Zdeněk Sandler	
Klíčová slova (česká):	park, náměstí, retenční nádrž, veřejné prostranství	
Anotace (česká):	Diplomová práce se zaměřuje na rozvojovou oblast Miřejovická stráž v Litoměřicích, která sousedí s hustě obydleným sídlištěm Družba. Práce reaguje na nedostatek veřejné sídelní zeleně v této části města a navrhuje ideovou studii nového městského parku, jenž by sloužil obyvatelům sídliště a zároveň vytvořil plynulejší přechod mezi stávající a novou zástavbou.	
Anotace (anglická):	The thesis focuses on the development area of Miřejovická stráž in Litoměřice, which is adjacent to the densely populated Družba housing estate. The thesis responds to the lack of public residential greenery in this part of the city and proposes a conceptual study of a new city park that would serve the residents of the housing estate and at the same time create a smoother transition between the existing and new development.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

23.05.2025

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Bc. Natálie Orihelová

datum narození: 12.02.2000

akademický rok / semestr: 2024/2025 LS
studijní program: Krajinářská architektura
ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
vedoucí diplomové práce: Ing. Radmila Fingerová

téma diplomové práce:
LITOMĚŘICE – koncepce systému sídelní zeleně a návrh veřejných prostranství městské čtvrti Miřejovická stráž

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Diplomová práce se věnuje královskému městu Litoměřice, které se nachází na soutoku řek Labe a Ohře. Toto historické město leží v samém srdci úrodné oblasti známé jako Zahrada Čech a zároveň tvoří symbolickou bránu do malebného Českého středohoří. Historické jádro Litoměřic je městskou památkovou rezervací, která se pyšní mimořádně hodnotným souborem obytných, sakrálních i veřejných budov a částečně dochovaným městským opevněním. V posledních letech se Litoměřice rychle rozrůstají do okolní krajiny. To vede ke vzniku velkých obytných celků v sousedství předměstských vesnic, tvořených převážně rodinnými a řadovými domy. Tyto nové oblasti se postupně začleňují do městské struktury, což vytváří oblasti problematické, ale také výzvy. Jedna z těchto oblastí je čtvrť Miřejovická stráž, která svým rozrůstáním zástavby postupně spojuje vesnici Miřejovice s Litoměřicemi.

V rámci širších vztahů bude řešeno celé katastrální území města, přičemž se zaměří na vrstvu veřejné sídelní zeleně. Na základě analýzy této vrstvy bude navržena koncepce systému sídelní zeleně, která bude napojena na zelenou infrastrukturu extravilánu. Tento systém bude tvořen vzájemně propojenými plochami, rozdělenými na soukromé, vyhrazené a veřejné prostory. Cílem je zvýšit ekologickou stabilitu sídla, zlepšit kvalitu a prostupnost prostředí a nabídnout prostory pro každodenní rekreaci dostupnou pro všechny obyvatele města. Důraz bude kladen na vymezení a definování ploch zeleně v intravilánu města, aby vznikla komplexní a propojená síť zeleně infrastruktury.

Bližším zaměřením diplomové práce bude ideová studie městské čtvrti Miřejovická stráž, která je navržena městem jako rozvojová oblast a v současnosti zde probíhá masivní výstavba rodinných a řadových domů. Tato čtvrť však zároveň nabízí velký potenciál pro vznik veřejných prostranství a veřejných ploch sídelní zeleně v intravilánu města. Ideová studie městské čtvrti Miřejovická stráž bude částečně v rozporu s aktuálním územním plánem. Jejím cílem je podnítit veřejnou debatu o budoucnosti této čtvrti a možnostech jejího rozvoje.

2/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Analytická část: Shromáždění a vyhodnocení potřebných informací pro řešené území.

Návrhová část: Celková koncepce systému sídelní zeleně, ideová studie vybrané řešené lokality, vizualizace, detaily.

Obsah, rozsah a měřítka vypracovaných výkresů vyplynou z rozsahu řešeného území a určených širších vztahů.

FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE

3/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Plachta 4 x A1
Portfolio 2 x A4
Fyzický model vybrané dílčí části řešeného území

Datum a podpis studenta

11.02.2025 *Natálie Orihelová*

Datum a podpis vedoucího DP

11.2.2025 *Radmila Fingerová*

Datum a podpis děkana FA ČVUT

17.2.2025 *Ing. Radmila Fingerová*

registrováno studijním oddělením dne

11.2.2025 *LO*

1 | ÚVODNÍ SLOVO

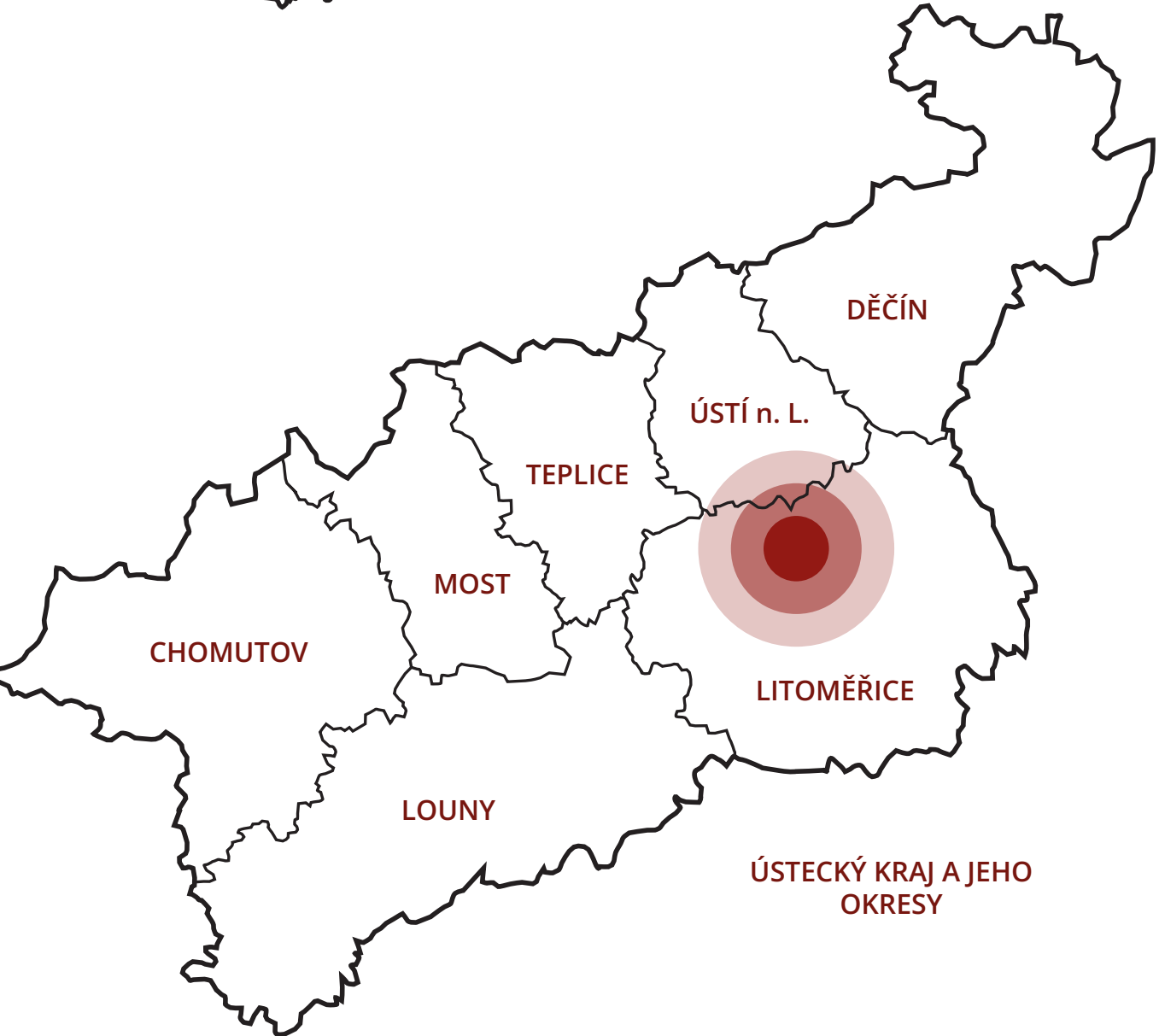
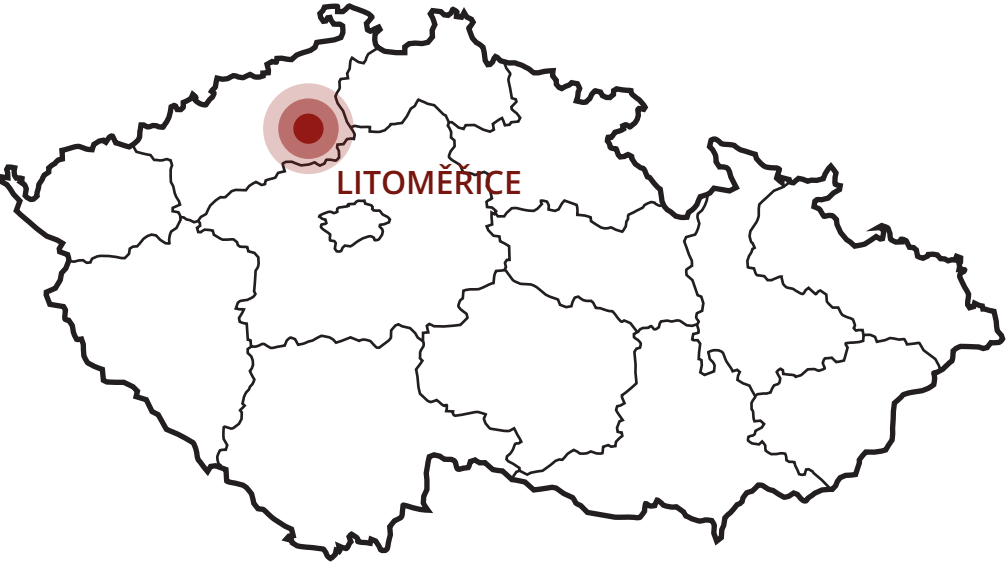
Pro svou diplomovou práci jsem si zvolila městskou část Miřejovická stráž v Litoměřicích, která v současnosti čelí rychlému rozvoji, zejména výstavbě rodinných a řadových domů. Miřejovická stráž přímo sousedí se sídlištěm Družba, které je jedním z nejhustěji osídlených oblastí. Žije zde v panelových domech přibližně pětina celkového obyvatelstva města, což odpovídá 4 600 obyvatel. Přestože sídliště Družba představuje oblast s vysokou koncentrací obyvatel, v územním plánu pro tuto lokalitu není vymezen odpovídající veřejný prostor sídelní zeleně, který by mohl sloužit pro každodenní rekreaci a odpočinek místních obyvatel.

Hlavním obsahem diplomové práce je vypracování ideové studie návrhu nového městského parku v rozvojové čtvrti Miřejovická stráž, který bude reflektovat potřeby obyvatel sídliště Družba a současně vytvoří pozvolnější a logičtější přechod mezi stávající a novou urbanistickou strukturou. Studie městského parku je v rozporu s platným územním plánem, nicméně záměrem diplomové práce je podnítit veřejnou debatu o budoucím rozvoji této oblasti a o možných alternativách využití daného území jinak než pouze k zástavbě.

V rámci širších vztahů je řešeno celé katastrální území města se zvláštním zaměřením na vrstvu veřejné sídelní zeleně. Na základě provedené analýzy této vrstvy je navržena nová koncepce veřejné sídelní zeleně v intravilánu. Cílem koncepce je vytvořit propojenou zelenou infrastrukturu, která přispěje ke zvýšení ekologické stability sídla, zlepšení kvality životního prostředí a nabídne možnosti pro každodenní rekreaci dostupnou všem obyvatelům města.

2 | **VÝBĚR Z ČÁSTI ANALYTICKÉ**

ČESKÁ REPUBLIKA

LOKALIZACE

Litoměřice se nacházejí v severozápadní části České republiky, v Ústeckém kraji. Město je situováno na soutoku řek Labe a Ohře a leží přibližně 60 kilometrů severozápadně od Prahy. Tato poloha z něj činí důležitý dopravní uzel a historicky významnou křižovátku obchodních cest.

Město Litoměřice je součástí úrodné oblasti známé jako „Zahrada Čech“, která se rozprostírá v nížinách obklopených dramatickou krajinou Českého středohoří. Toto pohoří, charakteristické svými sopečnými vrcholy, poskytuje městu malebné přírodní okolí. Nadmořská výška města se pohybuje okolo 130 - 250 metrů.

Toto historické město je jedním z nejstarších v České republice a jeho kořeny sahají až do období raného středověku. Celková rozloha města činí celkem 18 km², ve městě žije přibližně 23000 obyvatel. Historické jádro města je již od roku 1950 městskou památkovou rezervací, v níž je zahrnuto celkem 44 ulic a devět náměstí. Dnes se Litoměřice chlubí nádherným historickým centrem, které je městskou památkovou rezervací.

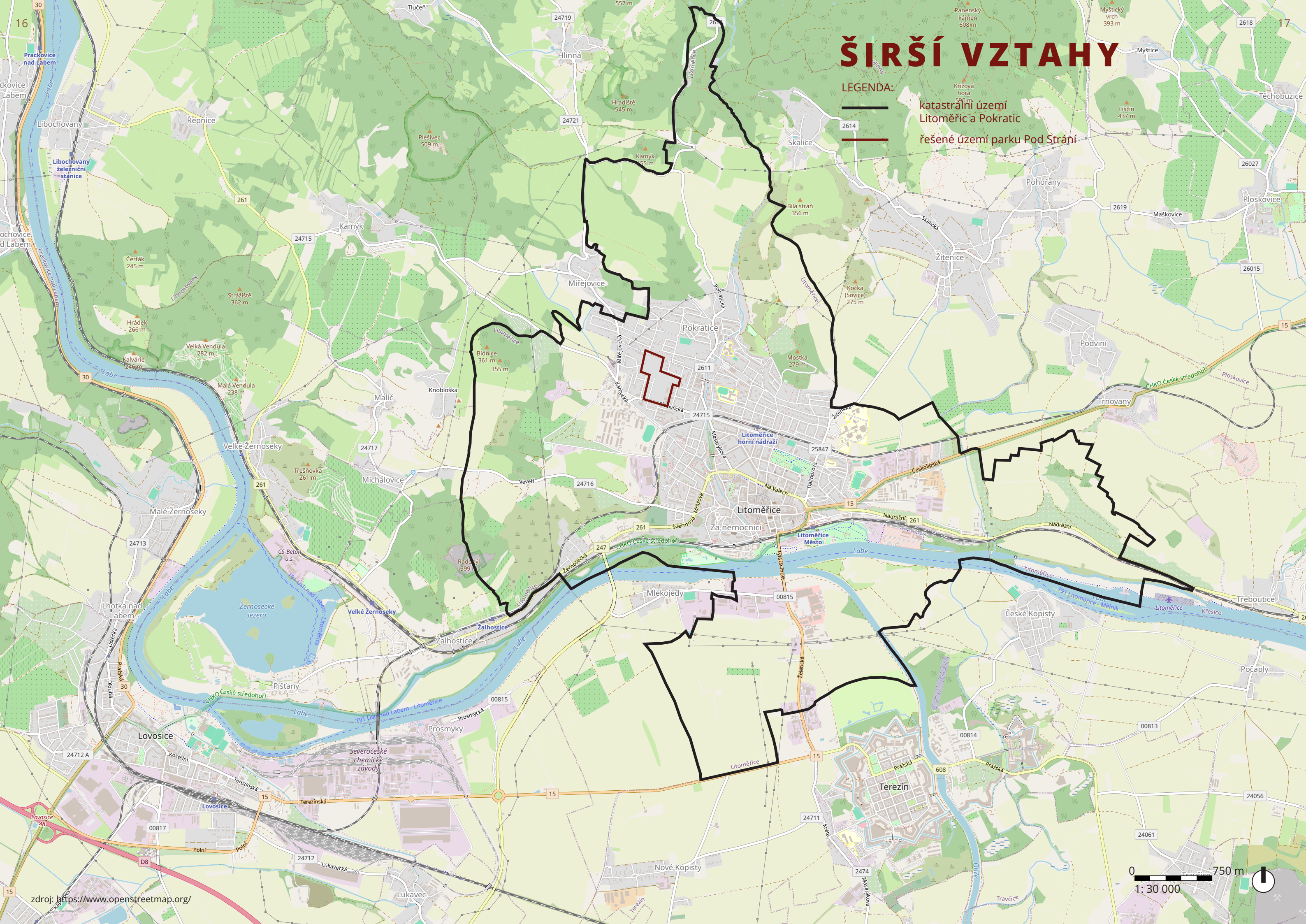
Bohuslav Balbín o této krajině napsal:

„Právem se tato krajina nazývá rájem Čech, vše je zde neobyčejně úrodné, ať máš na mysli plodiny jakéhokoliv druhu, utěšené zahrady, kopce porostlé osením a horské stráně ozdobené vinicemi.“

ŠIRŠÍ VZTAHY

LEGENDA:

- katastrální území Litoměřic a Pokratic
- řešené území parku Pod Strání

ÚZEMNÍ PLÁN

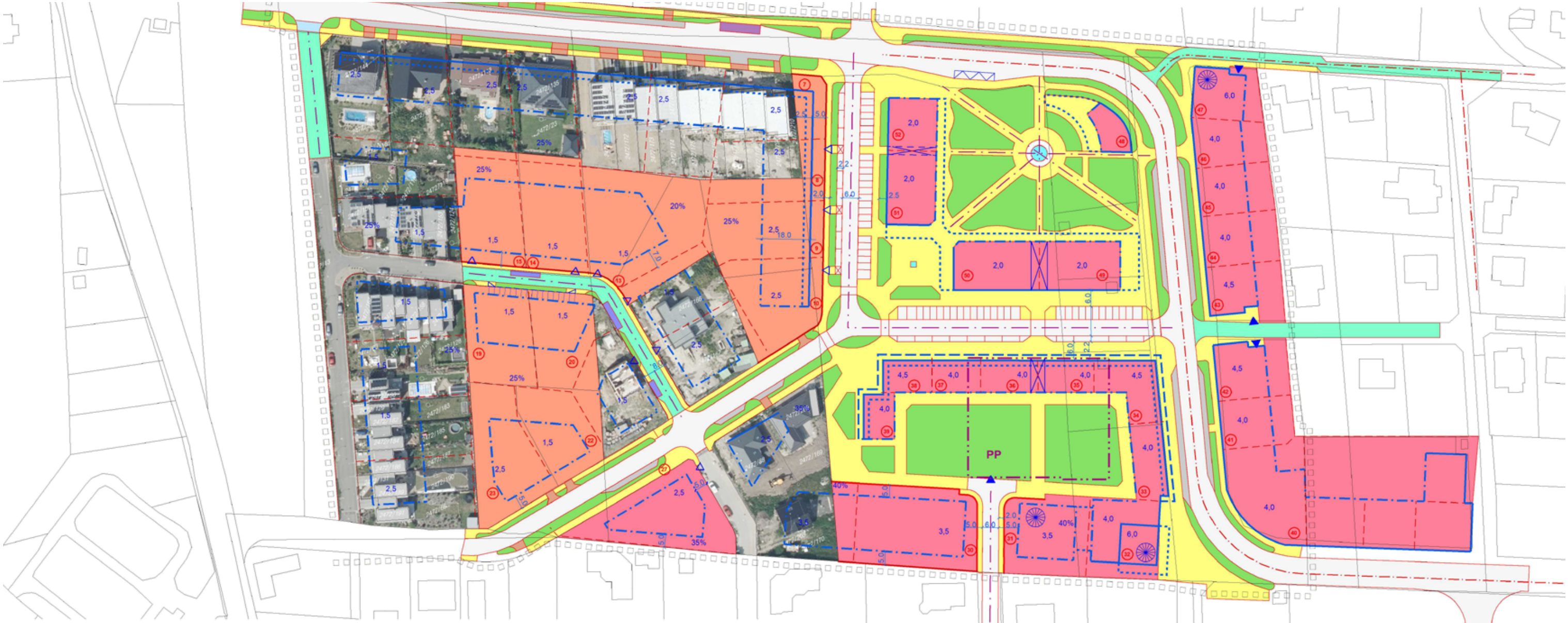
VYUŽITÍ ZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ A ZASTAVITELNÝCH PLOCH

stav	návrh	rezerva	
			BH - bydlení hromadné
			BI - bydlení individuální v rodinných domech - městské
			BI.1 - bydlení individuální v rodinných domech - specifické
			BR - bydlení individuální v rodinných domech - v rozptýlených lokalitách
			RH - hromadná rekreace
			RI - individuální rekreace - chatové lokality
			RZ - individuální rekreace - zahrádkářské osady
			OV - veřejná vybavenost
			OK - komerční vybavenost
			OS - sport, tělovýchova
			OH - veřejná pohřebiště a související služby
			PV - veřejná prostranství
			SC.1 - smíšené využití centra města I (s omezenou dopravní dostupností)
			SC.2 - smíšené využití centra města II
			SC.3 - smíšené využití centra obvodu (městské čtvrtě)
			SM - smíšené využití území městského typu
			SM.1 - smíšené využití území městského typu specifické - areál bývalých Mrazíren
			ZO - sídelní zeleň ochranná
			ZS - sídelní zeleň veřejná
			ZS.1 - sídelní zeleň individuální - nezastavitelné zahrady
			ZS.2 - sídelní zeleň veřejná specifická - lesopark Mostka
			ZS.3 - sídelní zeleň veřejná specifická - městské hradby

0 250 m
1: 10 000

ÚZEMNÍ STUDIE MÍŘEJOVICKÁ STRÁŇ

1. HLAVNÍ VÝKRES

M 1 : 1.000

STAV	NÁVRH	STAV	NÁVRH
	HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ		PROSTOROVÁ REGULACE
	POLOHOPIS DLE DKM		ULIČNÍ ČARA
	REALIZOVANÁ ČÁST ÚZEMÍ		DOPORUČENÁ PARCELACE POZEMKŮ
FUNKČNÍ REGULACE			ČLENĚNÍ ULIČNÍCH PROFILŮ
	NÁVRHOVÉ PLOCHY - INDIVIDUELNÍ DOMY		HLAVNÍ STAVEBNÍ ČARA
	- MĚSTSKÉ POLYFUNKČNÍ DOMY		VEDELEJŠÍ STAVEBNÍ ČARA
	- PODZEMNÍ GARÁŽE		POVOLENÝ RESP. DOPORUČENÝ PŘESAH STAVEBNÍCH KONSTRUKCÍ NAD 1.NP
	- VODNÍ PLOCHY, VÝTVARNÉ DÍLO		STAVEBNÍ HRANICE (MAXIMÁLNÍ HRANICE ZASTAVITELNOSTI POZEMKU)
	- LESOPARKY - VEŘEJNÁ ZELEN'		MOŽNOST UMÍSTĚNÍ GARÁŽÍ V ULIČNÍ ČARĚ
	MÍSTNÍ OBSLUŽNÉ KOMUNIKACE A DOPRAVNÍ PLOCHY		MAXIMÁLNÍ PROCENTO ZASTAVITELNOSTI POZEMKU
	DOPRAVNĚ ZKLIDNĚNÉ KOMUNIKACE		MAX. PŘÍPUSTNÁ PODLAŽNOST (POČET NP)
	PĚŠÍ KOMUNIKACE A PROSTORY		ARCHITEKTONICKÝ AKCENT
PODROBNĚJŠÍ ČLENĚNÍ POVRCHU Z NÁSLEDNÝCH DOKUMENTACÍ			VJEZDY NA POZEMKY FIXNÍ
	CHODNÍK DLAŽDĚNÝ ZESÍLENÝ		ÚSEKY S PŘÍPUŠTĚNÝMI VJEZDY NA POZEMKY
	PARKOVACÍ PÁS - KOSTKY ŽULOVÉ		PRŮJEZDY A PRŮCHODY (ZÁVAZNÉ X DOPORUČENÉ)
	PARKOVÁNÍ ZÁMKOVÁ DLAŽBA		VJEZDY DO HROMADNÝCH PARKINGŮ, GARÁŽÍ
	ZASTÁVKOVÝ ŽALIV BUS		
	DLAŽDĚNÁ VOZOVKA		

ARCHITEKTURA

URBANISMUS

INTERIER

DESIGN

STUDIO KAPA
NA PETYNCE 88, 169 00 PRAHA 6
IČO 16898401
BANKOVNÍ SPOJENÍ KB PRAHA

ING. ARCH. PETR VÁVRA
EMAIL: PETAVAVRA@VOLNY.CZ
TEL./FAX 224 322 053
Č.ÚČTU 681 943-011/0100

AKCE: ÚS LITOMĚŘICE MÍŘEJOVICKÁ STRÁŇ	VÝKRES: HLAVNÍ VÝKRES	VEDOUcí PROJEKTANT: ING. ARCH. PETR VÁVRA	ČÍSLO VÝKRESU: 1
POŘIZOVATEL: MĚSTO LITOMĚŘICE		ZODPOVĚDNÝ PROJEKTANT: ING. ARCH. PETR VÁVRA	
MAÚ, OÚ: LITOMĚŘICE		MĚRITKO: 1 : 1 000	DATUM: ČERVEN 2024

ÚZEMNÍ STUDIE - KASÁRNY LOKALITA POD RADOBÝLEM

LEGENDA PLOCH

- VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
- VEŘEJNÁ ZELEŇ NÍZKÁ
- SOUKROMÁ ZELEŇ
- AREÁL TECHNICKÝCH SLUŽEB
- AREÁL VÝROBA A SKLADOVÁNÍ
- VZROSTLÝ STROM

Rozvojová lokalita Kasárny Pod Radobýlem představuje přímou návaznost na řešené území a v budoucnu se promění v nový obytný okrsek. Zástavba vznikne revitalizací areálu bývalých kasáren, čímž dojde k významnému rozšíření obytné struktury města a nárůstu počtu obyvatel v této části Litoměřic.

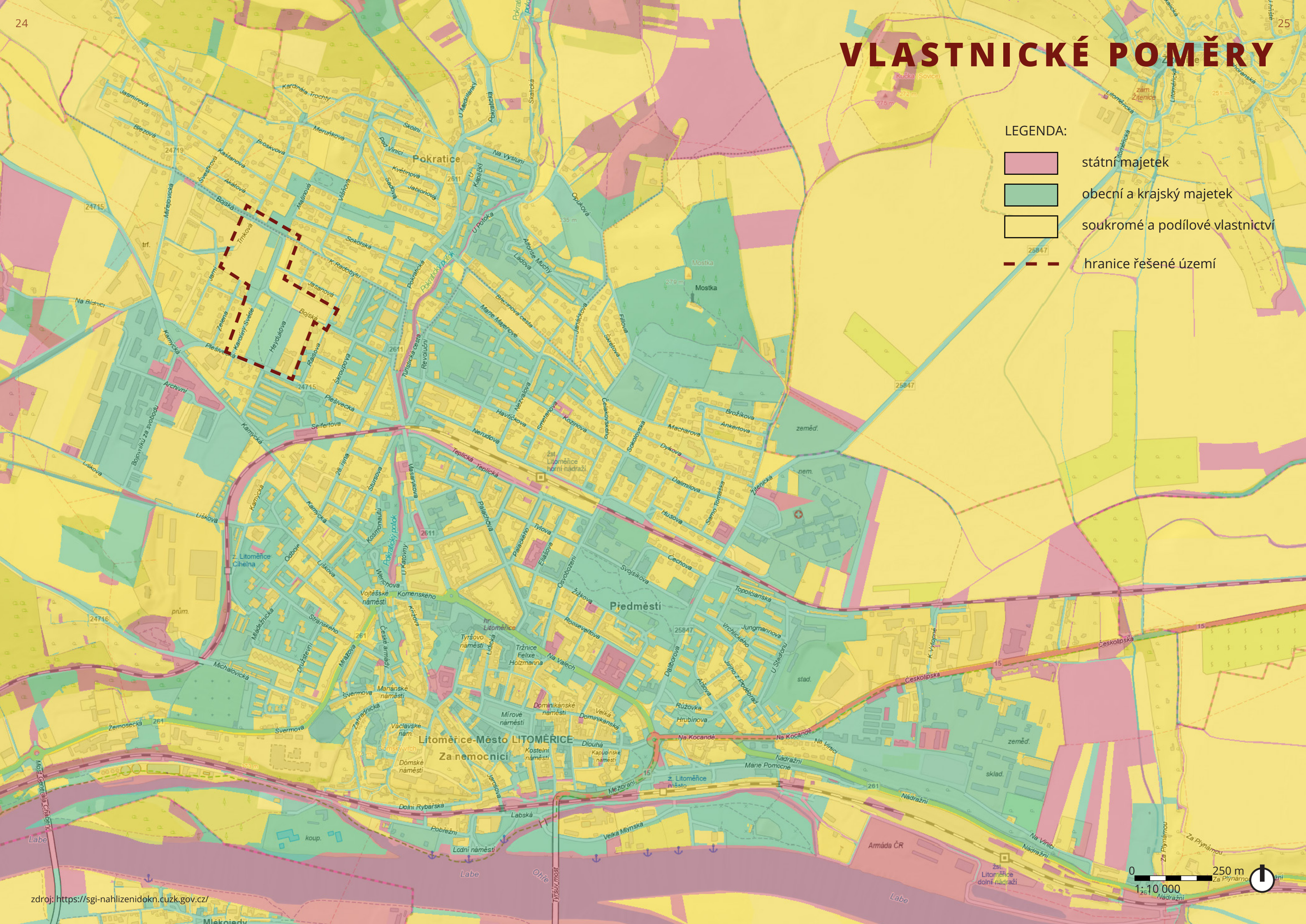
V hlavním výkresu územní studie je přehledně znázorněn poměr mezi plochami soukromé a veřejně přístupné zeleně, což umožňuje posouzení celkové kvality prostředí i jeho dostupnosti pro obyvatele. Uvnitř nové zástavby je navržena jedna větší parkově upravená plocha, která bude sloužit jako lokální centrum zeleně pro obyvatele dané lokality.

Z hlediska širších vazeb se však počítá i s tím, že Park Pod Strání se do budoucna stane klíčovou spádovou oblastí i pro tento rozvojový okrsek.

VLASTNICKÉ POMĚRY

LEGENDA:

- státní majetek
- obecní a krajský majetek
- soukromé a podílové vlastnictví
- hranice řešené území

URBANISTICKÁ STRUKTURA

LEGENDA:

- historické jádro města
- modernistická struktura
- bloková a řadová struktura
- struktura areálů
- veřejná vybavenost
- zástavba bytových vilových domů
- zástavba rodinných domů
- zahrádkářské kolonie

ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

LEGENDA:

	nadregionální biokoridor - funkční		plochy lesa
	nadregionální biokoridor - k založení		plochy zeleně na nelesních pozemcích
	regionální biocentrum - funkční		P - plochy přírodní
	regionální biocentrum - upřesněný návrh		S.x. plochy smíšené nezastavěného území
	místní (lokální) biocentrum - funkční		Z - plochy zemědělské
	místní (lokální) biocentrum - k založení		
	místní (lokální) biokoridor - funkční		
	místní (lokální) biokoridor - k založení		
	interakční prvek plošný - funkční		
	interakční prvek plošný - k založení		

Pohled na druhou část sídliště v Dukelské ulici a na budoucí osu navrhované hlavní ulice Bojská.

Plocha navrhovaného parku s pohledem na Miřejovickou stráž s rodinnými domy.

Pohled z budoucího středu parku.

FOTODOKUMENTACE

Panoramatický výhled na České středohoří z místa navrhovaného parku Pod Strání.

Panelový dům (8. NP) v Plešivecké ulici u navrhovaného parku Pod Strání.

Areál se sklady stavebního materiálu navržený k odstranění a prostor pro novou bytovou výstavbu - východní strana parku.

3 | KONCEPCE VEŘEJNÉ SÍDELNÍ ZELEŇ

SYSTÉM SÍDELNÍ ZELENĚ

Systém sídelní zeleně se člení na tři základní kategorie:

- a) plochy soukromé
- b) plochy vyhrazené
- c) plochy veřejně přístupné

V rámci této struktury jsem se ve své analýze zaměřila výhradně na vrstvu veřejně přístupné sídelní zeleně, neboť právě ta představuje klíčový prvek pro zajištění kvalitního veřejného prostoru a zdravého urbánního prostředí.

Předmětná lokalita se nachází na rozhraní dvou odlišných typologií zástavby – panelové bytové domy s vysokou hustotou obyvatelstva přecházejí v zástavbu rodinných domů, kde sice převládá rozsáhlá soukromá zeleň v rámci jednotlivých parcel, avšak ta není veřejně přístupná a nemá tak širší společenský ani rekreační přínos na úrovni celého sídla.

Tato disproporce v řešeném území způsobuje výrazný deficit veřejné zeleně, která je nezbytná pro každodenní rekreaci, pohyb a setkávání obyvatel sídliště. Vzhledem k tomu, že veřejná zeleň má multifunkční charakter (rekreační, mikroklimatický, ekologický, estetický i sociální), je zcela na místě podpořit vznik nového parku, jenž by vyvážil současnou nerovnováhu mezi soukromými a veřejnými zelenými plochami a sloužil široké veřejnosti napříč věkovými i sociálními skupinami.

TYPOLOGIE

VEŘEJNÁ ZELEŇ SÍDELNÍ

Jako městská zeleň (vegetační prvky sídla) jsou označeny základní plochy, sloužící jako náhrada za nenávratně ztracené původní přírodní prostředí a jako zázemí pro odpočinek a rekreační aktivity. Rozlišujeme tyto funkční typy, odlišné svými nároky na druhovou skladbu a prostorové uspořádání vegetace.

1) Park

Samostatná kompozičně ucelená plocha veřejné zeleně, zpravidla větší rozlohy nad 5000 m² a více jak 25 m šířky. Tvoří hlavní složku městské zeleně s vysokou estetickou, ekologickou a rekreační hodnotou. Slouží výhradně k odpočinku, volnočasovým a sportovním aktivitám. Má propracovanou vegetační skladbu, často navazuje na vodní toky, obsahuje vodní plochy a významné městské prostory. Park je intenzivně udržovaný, plní stabilizační funkci v urbanizovaném prostředí a podílí se na formování krajinného obrazu sídla. Lesopark (pokud není lesní pozemek) je park s převážně přírodě blízkou vegetací, hlavně dřevinami, s nižší údržbou a volnou kompozicí. Slouží k rekreaci na okraji měst jako přechod mezi zástavbou a krajinou.

2) Parkově upravená plocha

Kompozičně upravené menší zelené plochy (menší jak 5 000 m²) s převahou estetické funkce. Na rozdíl od parku tyto plochy neposkytují možnost plnohodnotného prostředí pro odpočinek a možnost všestranně rozvíjet kompozici a program plochy. Jejich funkce v systému zeleně města je významná - tvoří síť menších zelených celků, které spoluvytvářejí charakter městských částí, zvyšují vizuální kvalitu prostředí a podporují identitu konkrétní lokality.

3) Parkové náměstí

Parkové náměstí je specifickým typem veřejné zeleně, který spojuje funkci pobytového prostoru a reprezentativního městského prostranství s parkovou úpravou. Jde o prostor většinou čtvercového či obdélníkového půdorysu, často situovaný v historickém jádru nebo významné části města. Vegetační složka je zde komponována s důrazem na estetiku, přehlednost a vzdušnost, obvykle ve formě stromořadí, travnatých ploch, záhonů a solitérních stromů.

4) Zeleň obytných souborů

Plochy vegetace uvnitř soustředěné bytové zástavby, bezprostředně navazující na zástavbu s určením k využívání obyvateli sídlišť. Zvláštností ploch je přítomnost charakteristické vybavenosti - dětská hřiště, pískoviště apod.

5) Doprovodná zeleň

Zeleň převážně liniového charakteru, navazující na komunikace, dopravní stavby a drobné vodní toky. Tvoří rozmanité prostorové vrstvy a plní zejména funkci doprovodnou, estetickou a ekologickou. Zahrnuje i menší plochy u objektů občanské vybavenosti, které nejsou koncipovány jako parkové, ale přispívají ke zjemnění urbanizovaného prostředí.

6) Ostatní městská zeleň

Často neupravené plochy, volně přístupné, bez aktuální údržby. Charakteristickým znakem jsou spontánně vzniklé porosty (dřevin i bylin). Jedná se např. o urbánní lada, stavební proluku a plochy po staveništích.

7) Uliční aleje a stromořadí

Převážně stejnověké stromy identického druhu vysazené v linii a pravidelných rozestupech. Zpravidla doprovázejí ulice, cesty, vodní toky nebo hranice pozemků.

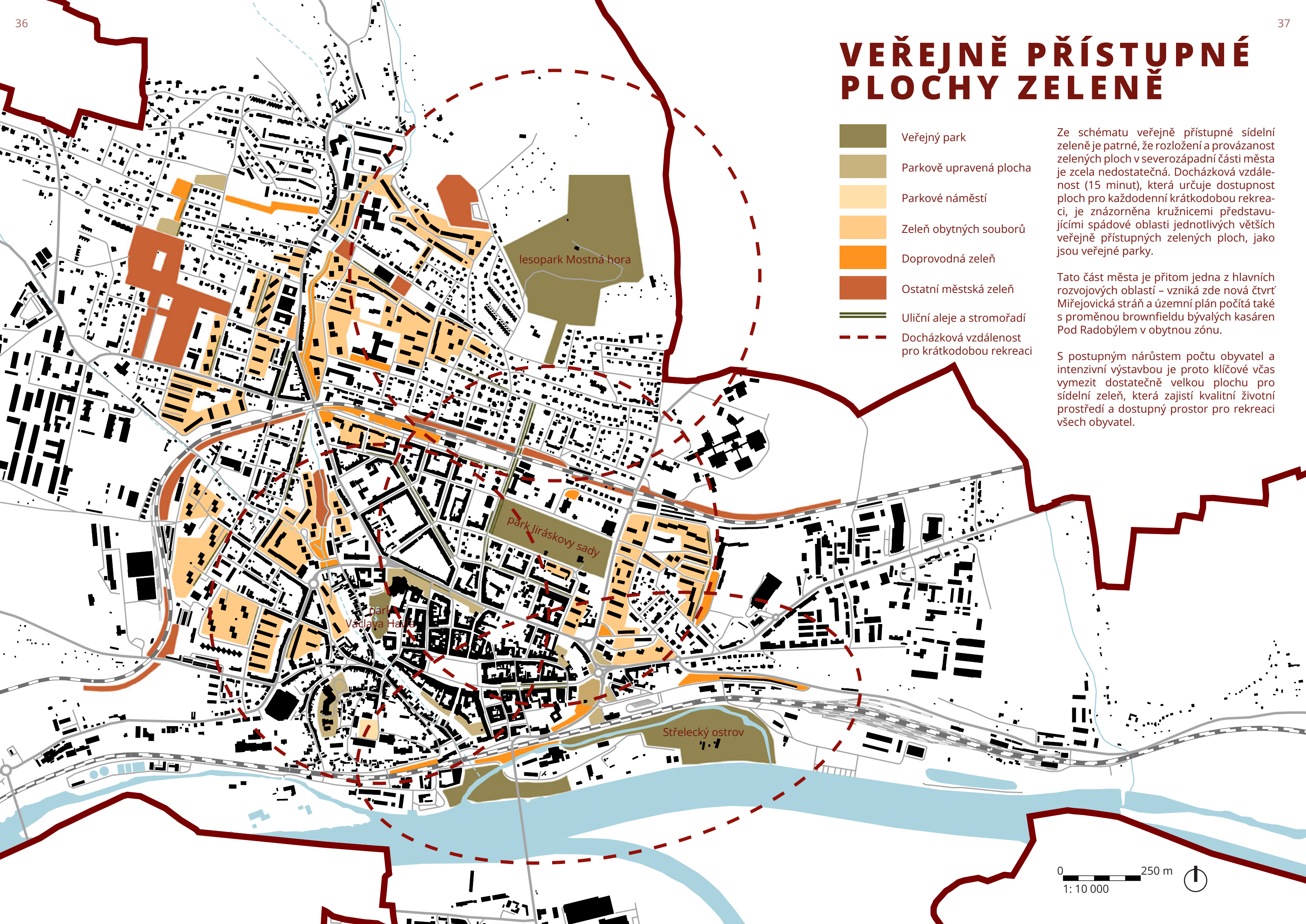
VEŘEJNĚ PŘÍSTUPNÉ PLOCHY ZELENĚ

- Veřejný park
- Parkově upravená plocha
- Parkové náměstí
- Zeleň obytných souborů
- Doprovodná zeleň
- Ostatní městská zeleň
- Uliční aleje a stromořadí
- Docházková vzdálenost pro krátkodobou rekreaci

Ze schématu veřejně přístupné sídelní zeleně je patrné, že rozložení a provázanost zelených ploch v severozápadní části města je zcela nedostatečná. Docházková vzdálenost (15 minut), která určuje dostupnost ploch pro každodenní krátkodobou rekreaci, je znázorněna kružnicemi představujícími spádové oblasti jednotlivých větších veřejně přístupných zelených ploch, jako jsou veřejné parky.

Tato část města je přitom jedna z hlavních rozvojových oblastí – vzniká zde nová čtvrť Miřejovická stráž a územní plán počítá také s proměnou brownfieldu bývalých kasáren Pod Radobýlem v obytnou zónu.

S postupným nárůstem počtu obyvatel a intenzivní výstavbou je proto klíčové včas vymezit dostatečně velkou plochu pro sídelní zeleň, která zajistí kvalitní životní prostředí a dostupný prostor pro rekreaci všech obyvatel.

ZÁMĚRY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

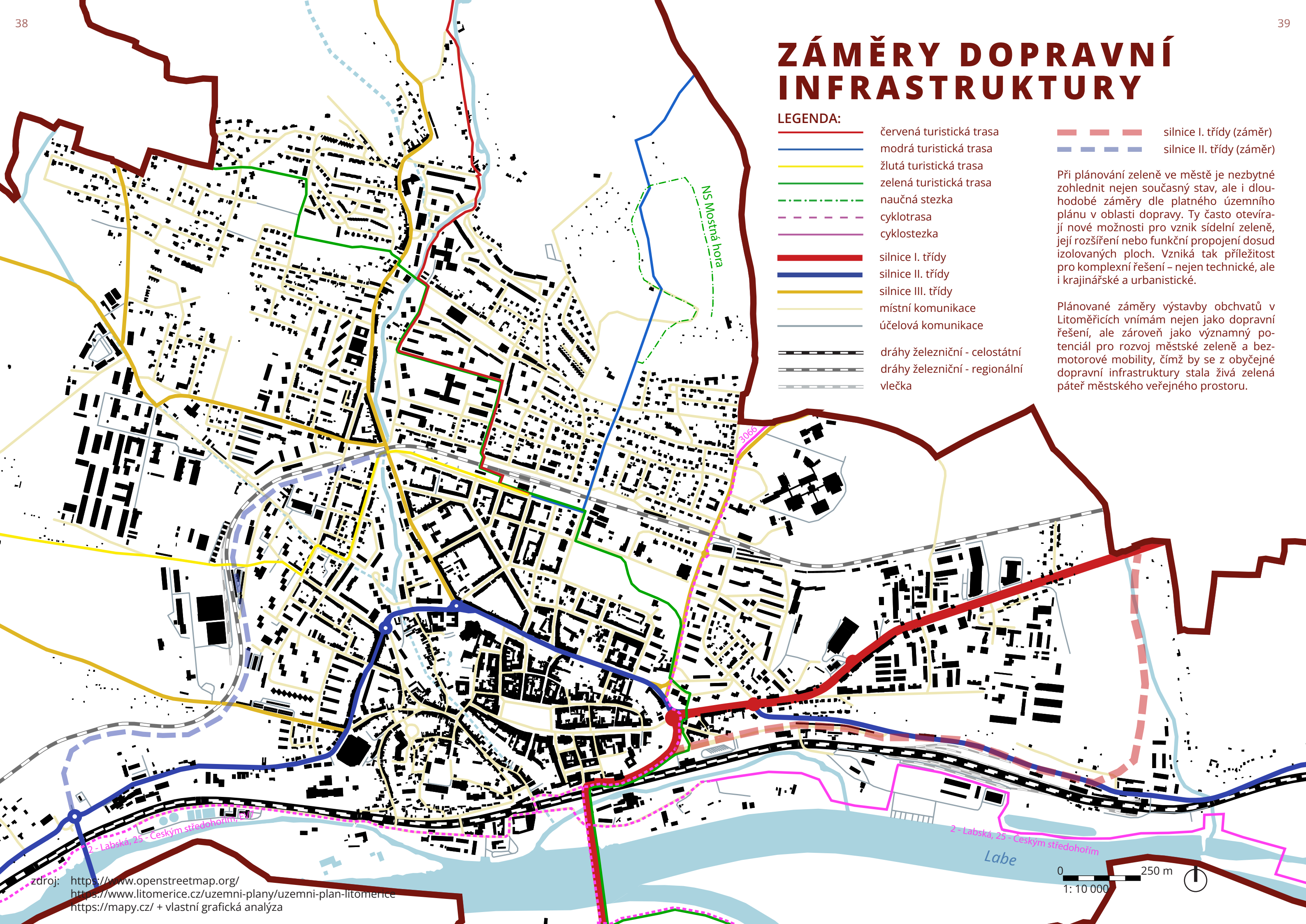
LEGENDA:

- červená turistická trasa
- modrá turistická trasa
- žlutá turistická trasa
- zelená turistická trasa
- naučná stezka
- cyklotrasa
- cyklostezka
- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy
- místní komunikace
- účelová komunikace
- dráhy železniční - celostátní
- dráhy železniční - regionální
- vlečka

- silnice I. třídy (záměr)
- silnice II. třídy (záměr)

Při plánování zeleně ve městě je nezbytné zohlednit nejen současný stav, ale i dlouhodobé záměry dle platného územního plánu v oblasti dopravy. Ty často otevírají nové možnosti pro vznik sídelní zeleně, její rozšíření nebo funkční propojení dosud izolovaných ploch. Vzniká tak příležitost pro komplexní řešení – nejen technické, ale i krajinářské a urbanistické.

Plánované záměry výstavby obchvatů v Litoměřicích vnímám nejen jako dopravní řešení, ale zároveň jako významný potenciál pro rozvoj městské zeleně a bezmotorové mobility, čímž by se z obyčejné dopravní infrastruktury stala živá zelená páteř městského veřejného prostoru.

KONCEPCE ROZVOJE

LEGENDA:

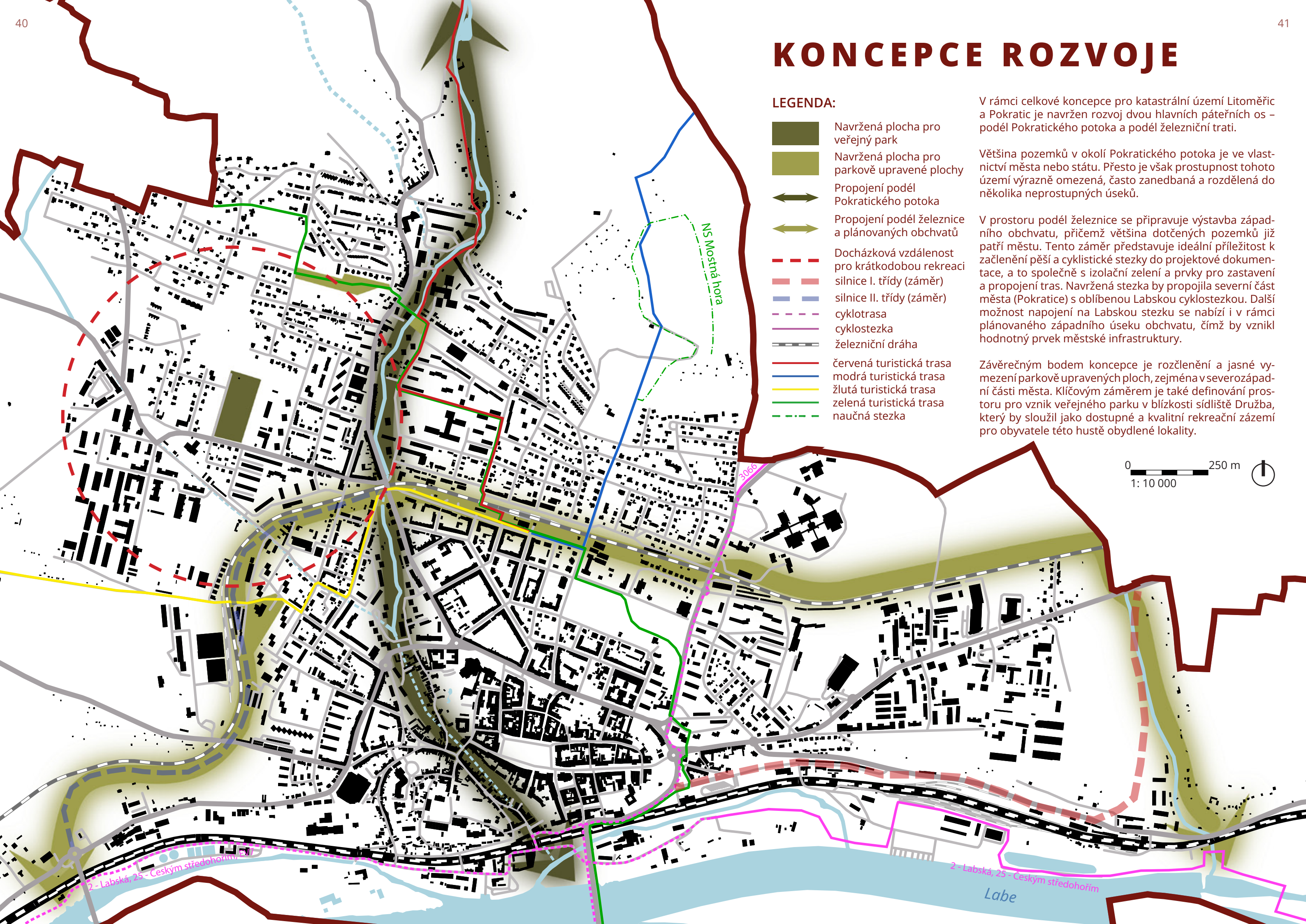
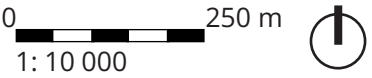
- Navržená plocha pro veřejný park
- Navržená plocha pro parkově upravené plochy
- Propojení podél Pokratického potoka
- Propojení podél železnice a plánovaných obchvatů
- Docházková vzdálenost pro krátkodobou rekreaci
- silnice I. třídy (záměr)
- silnice II. třídy (záměr)
- cyklotrasa
- cyklostezka
- železniční dráha
- červená turistická trasa
- modrá turistická trasa
- žlutá turistická trasa
- zelená turistická trasa
- naučná stezka

V rámci celkové koncepce pro katastrální území Litoměřic a Pokratic je navržen rozvoj dvou hlavních páteřních os – podél Pokratického potoka a podél železniční trati.

Většina pozemků v okolí Pokratického potoka je ve vlastnictví města nebo státu. Přesto je však prostupnost tohoto území výrazně omezená, často zanedbaná a rozdělená do několika neprostupných úseků.

V prostoru podél železnice se připravuje výstavba západního obchvatu, přičemž většina dotčených pozemků již patří městu. Tento záměr představuje ideální příležitost k začlenění pěší a cyklistické stezky do projektové dokumentace, a to společně s izolační zelení a prvky pro zastavení a propojení tras. Navržená stezka by propojila severní část města (Pokratice) s oblíbenou Labskou cyklostezkou. Další možnost napojení na Labskou stezku se nabízí i v rámci plánovaného západního úseku obchvatu, čímž by vznikl hodnotný prvek městské infrastruktury.

Závěrečným bodem koncepce je rozčlenění a jasné vymezení parkově upravených ploch, zejména v severozápadní části města. Klíčovým záměrem je také definování prostoru pro vznik veřejného parku v blízkosti sídliště Družba, který by sloužil jako dostupné a kvalitní rekreační zázemí pro obyvatele této hustě obydlené lokality.

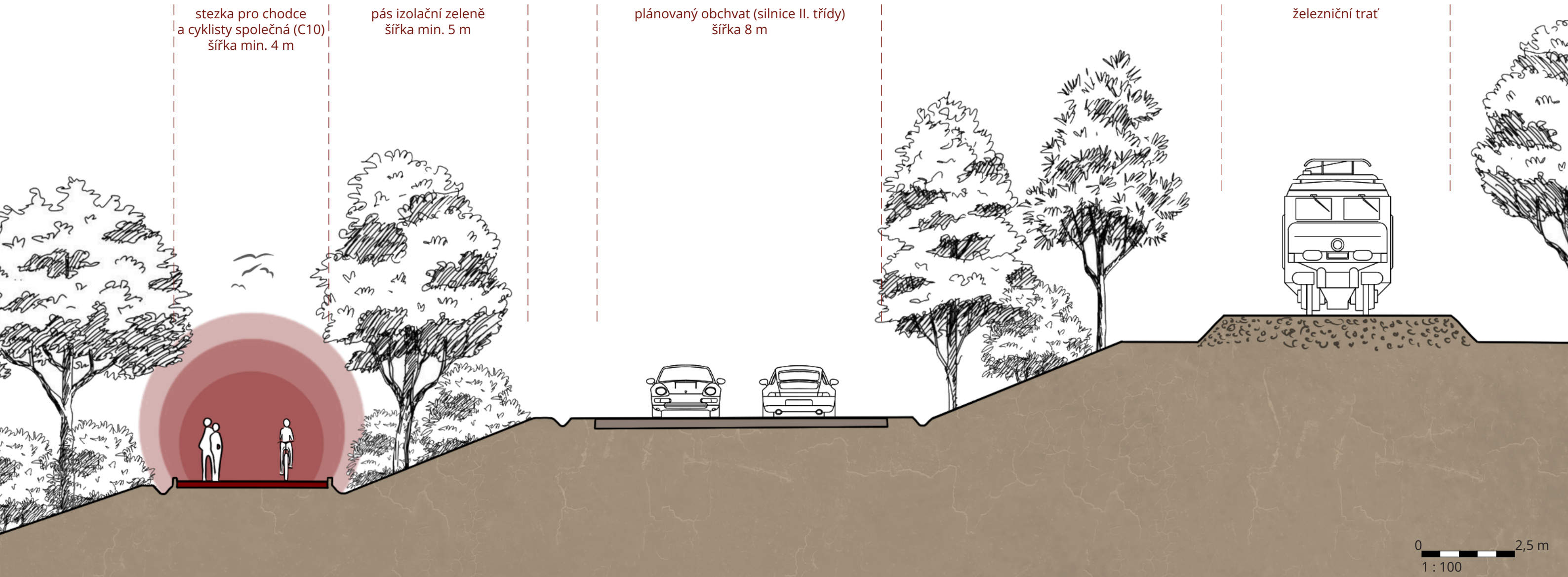
PODÉL ŽELEZNICE

Železniční tratě tvoří významný lineární prvek městské struktury. V jejich bezprostředním okolí se často rozprostírají rozsáhlé, nevyužité plochy, které postrádají konkrétní funkci a jsou vyčleněny z běžného městského provozu. Díky této charakteristice lze železnice chápat jako potenciální součást městské zelené infrastruktury. Jejich linie nejen spojují město s okolní krajinou, ale zároveň propojují i jednotlivé zelené plochy uvnitř města, čímž mohou plnit roli ekologických koridorů pro pohyb rostlin a živočichů. Přestože dnes železnice často představují bariéru v městském prostředí, existuje prostor pro změnu tohoto vnímání. Území podél tratí lze postupně upravovat a začlenit do městského organismu, které umožní nové směry pohybu pro pěší a cyklisty a nabídne prostor pro volnočasové aktivity.

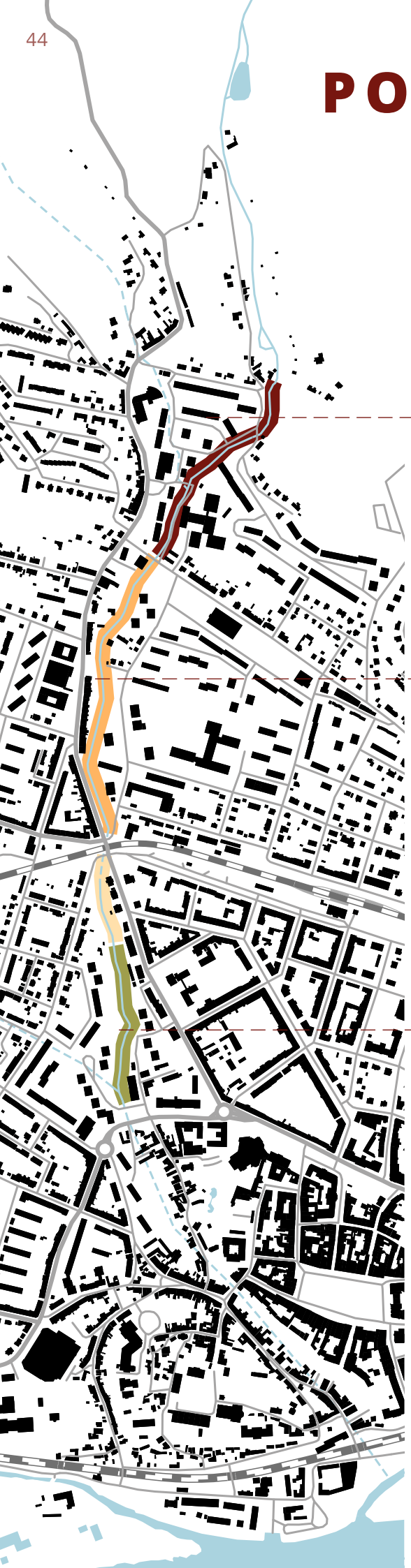
Prostory podél železnice jsou zarostlé ruderalní vegetací – odolnými travami, plevely a polními květinami. Tyto rostliny brání erozi, zpevňují půdu a vytvářejí cenné prostředí pro hmyz i drobné živočichy. Díky tomu mají vysokou ekologickou hodnotu a často vykazují větší druhovou rozmanitost než okolní krajina.

Navrhovaný západní obchvat je z velké části veden ve svahu podél stávající železniční trati. V tomto úseku bude dopravní infrastruktura výškově rozvrstvena a od železnice a obchvatu oddělena izolační zelení. Ta bude plnit nejen funkci vizuální a hlukové bariéry, ale zároveň stabilizuje svah a zamezí jeho erozi.

Důraz je kladen na začlenění zeleně jako technického i krajinářského prvku – kombinace vhodné modelace terénu, zpevnění svahu a výsadby vegetace přispěje k udržitelnosti a harmonickému začlenění stavby do okolního prostředí.

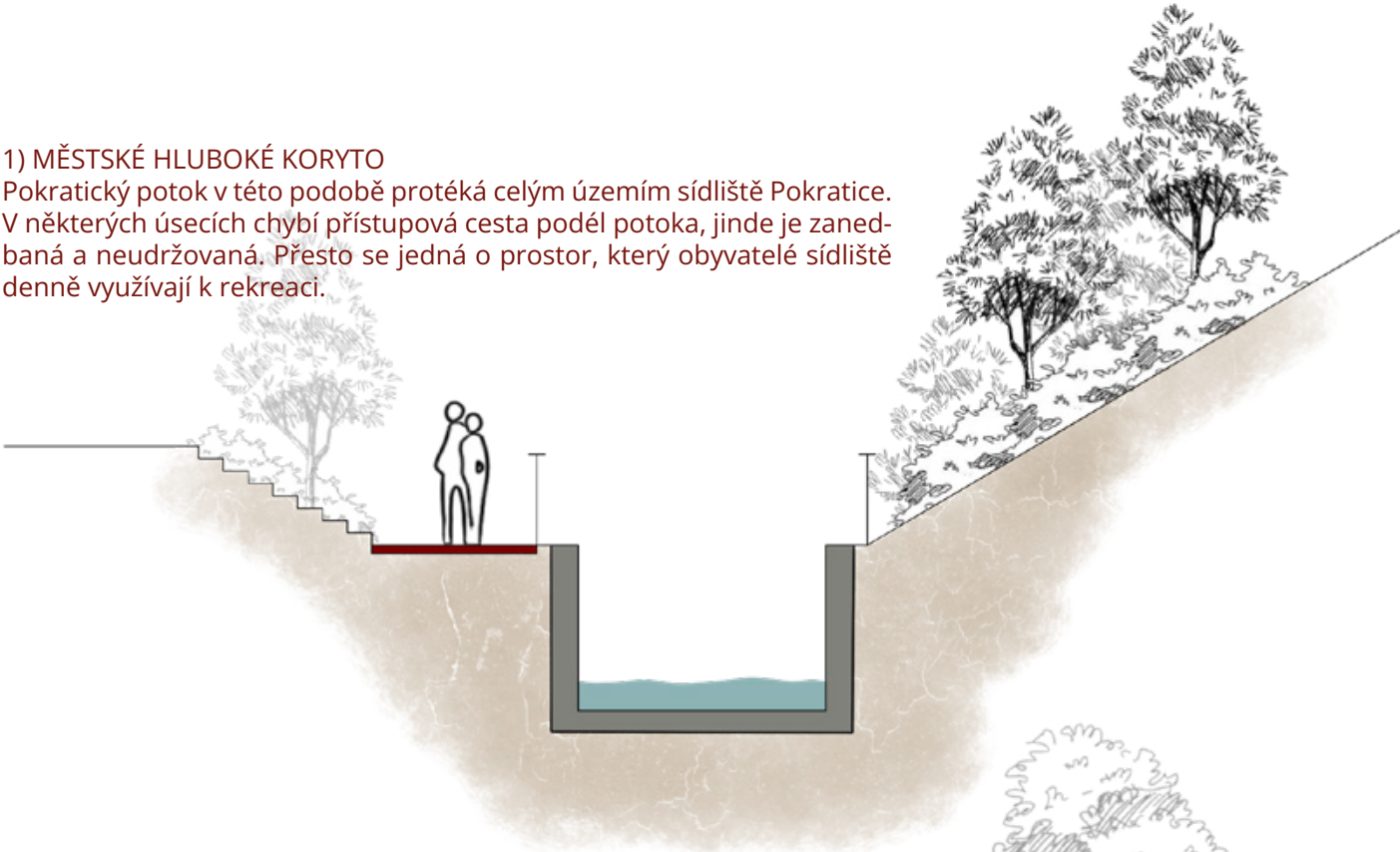

PODÉL POTOKA

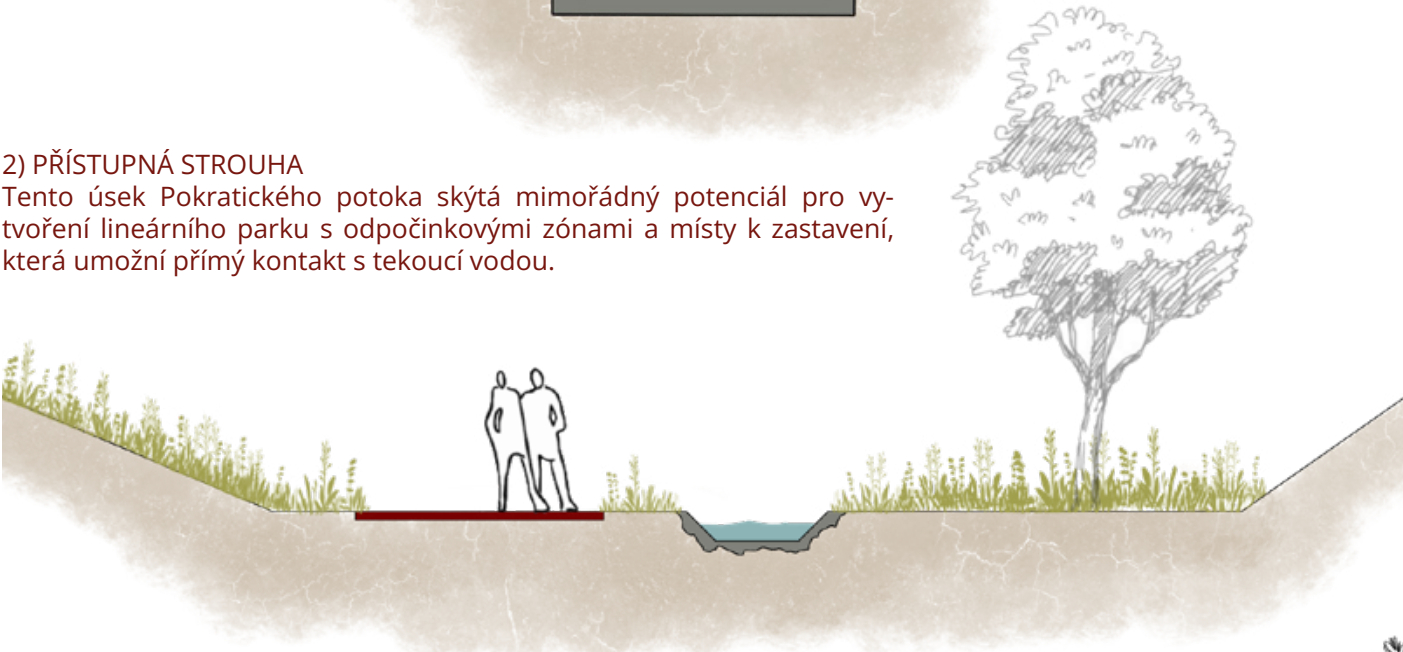

- LEGENDA:
- městské hluboké koryto
 - přístupná strouha
 - nepřístupný úsek potoka
 - divoké údolí

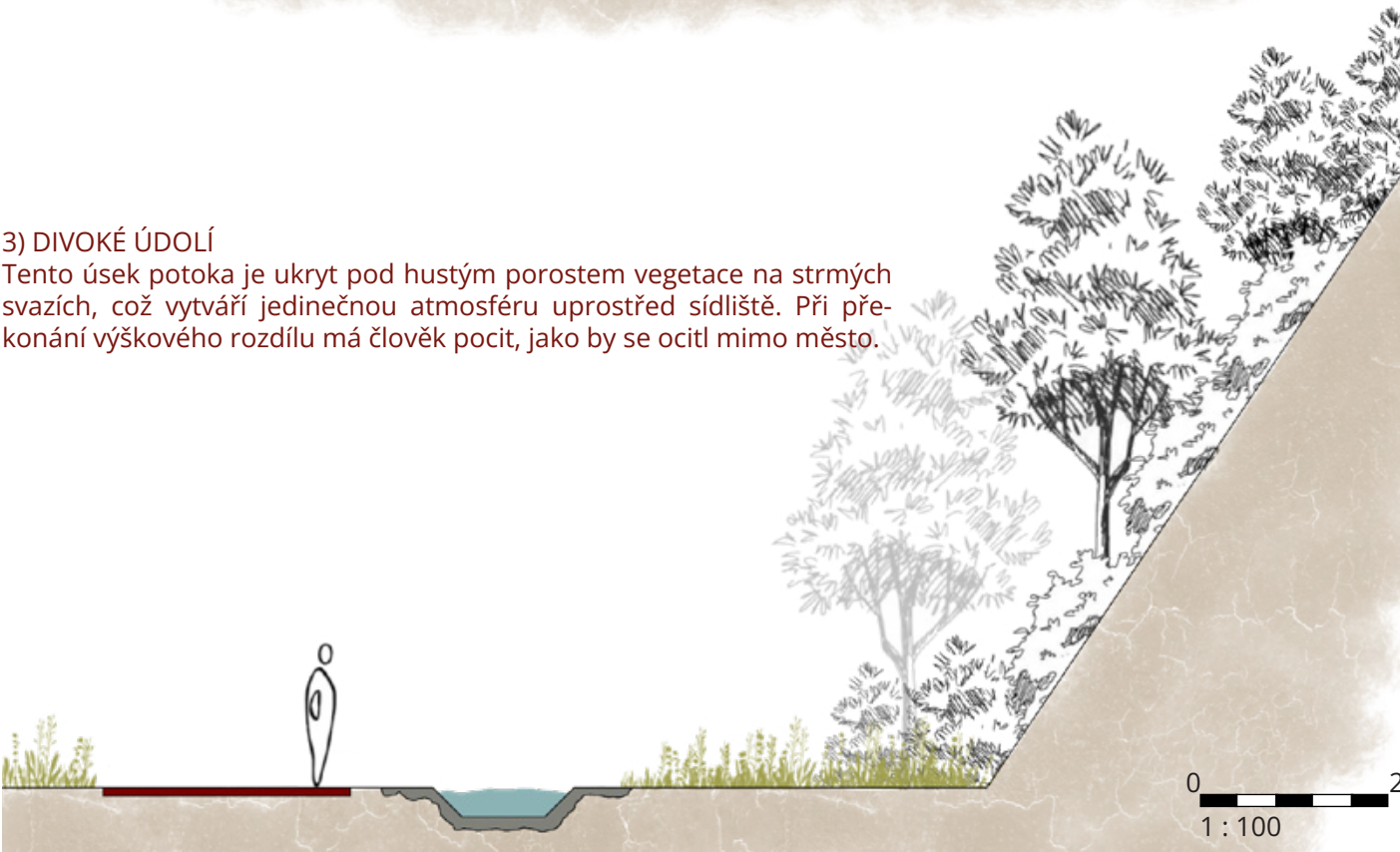
1) MĚSTSKÉ HLUBOKÉ KORYTO
Pokratický potok v této podobě protéká celým územím sídliště Pokratice. V některých úsecích chybí přístupová cesta podél potoka, jinde je zanedbaná a neudržovaná. Přesto se jedná o prostor, který obyvatelé sídliště denně využívají k rekreaci.

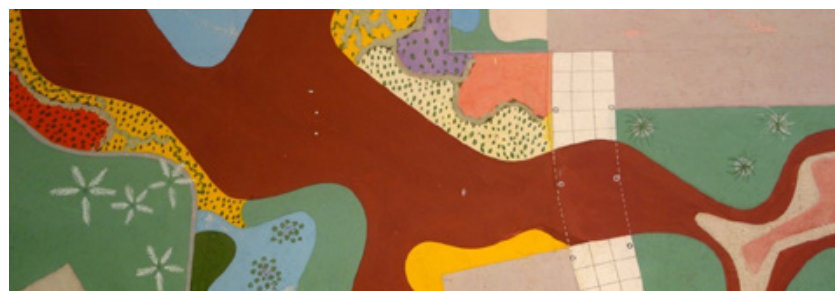
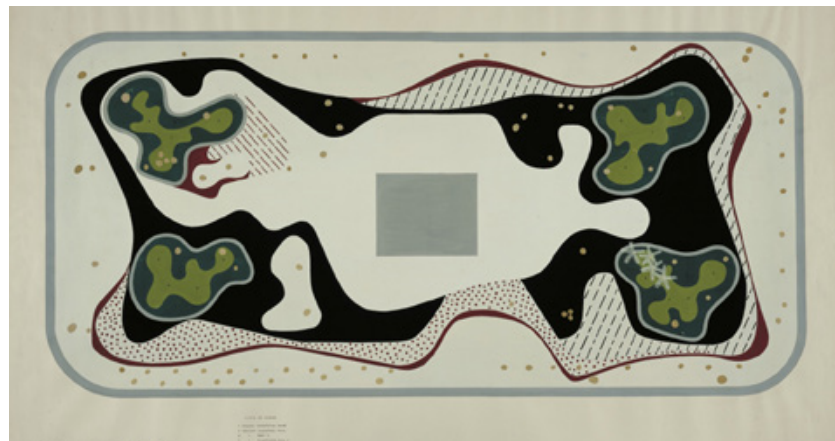
2) PŘÍSTUPNÁ STROUHA
Tento úsek Pokratického potoka skýtá mimořádný potenciál pro vytvoření lineárního parku s odpočinkovými zónami a místy k zastavení, která umožní přímý kontakt s tekoucí vodou.

3) DIVOKÉ ÚDOLÍ
Tento úsek potoka je ukryt pod hustým porostem vegetace na strmých svazích, což vytváří jedinečnou atmosféru uprostřed sídliště. Při překonání výškového rozdílu má člověk pocit, jako by se ocitl mimo město.

4 | IDEOVÁ STUDIE PARKU POD STRÁNÍ

INSPIRACE

ROBERTO BURLE MARX

Roberto Burle Marx byl významný brazilský krajinářský architekt, malíř a botanik, který se proslavil především svými inovativními návrhy městských parků a veřejných prostranství. Narodil se v roce 1909 a jeho tvorba spojovala modernistickou estetiku s hlubokým respektem k přírodě a místní flóře, zejména tropickým rostlinám. Byl průkopníkem v začleňování abstraktních forem do krajinného designu a jeho práce často připomínají abstraktní malby.

Roberta Burle Marxe jsem si zvolila jako inspiraci pro jeho hravý a organický přístup k navrhování veřejných i soukromých prostor. Jeho práce mě oslovila nejen esteticky, ale především svým filozofickým přístupem ke krajině jako živému a proměnlivému organismu. Blízký je mi jeho názor, že krajina není záležitostí pravítka a úhelníku – při tvorbě parku bychom měli respektovat její rytmus, plynulost křivek a přirozený pohyb.

Burle Marx dokázal propojit umění, botaniku a krajinářskou architekturu do harmonického celku, který nenásilně vtahuje člověka do prostoru. Jeho návrhy často vycházejí z principů abstraktního umění, ale vždy zůstávají funkční a srozumitelné pro veřejnost. V jeho tvorbě lze vidět snahu o vytvoření prostředí, které je nejen vizuálně působivé, ale také příjemné pro pobyt – s promyšleným stínem, výhledy i členěním prostoru.

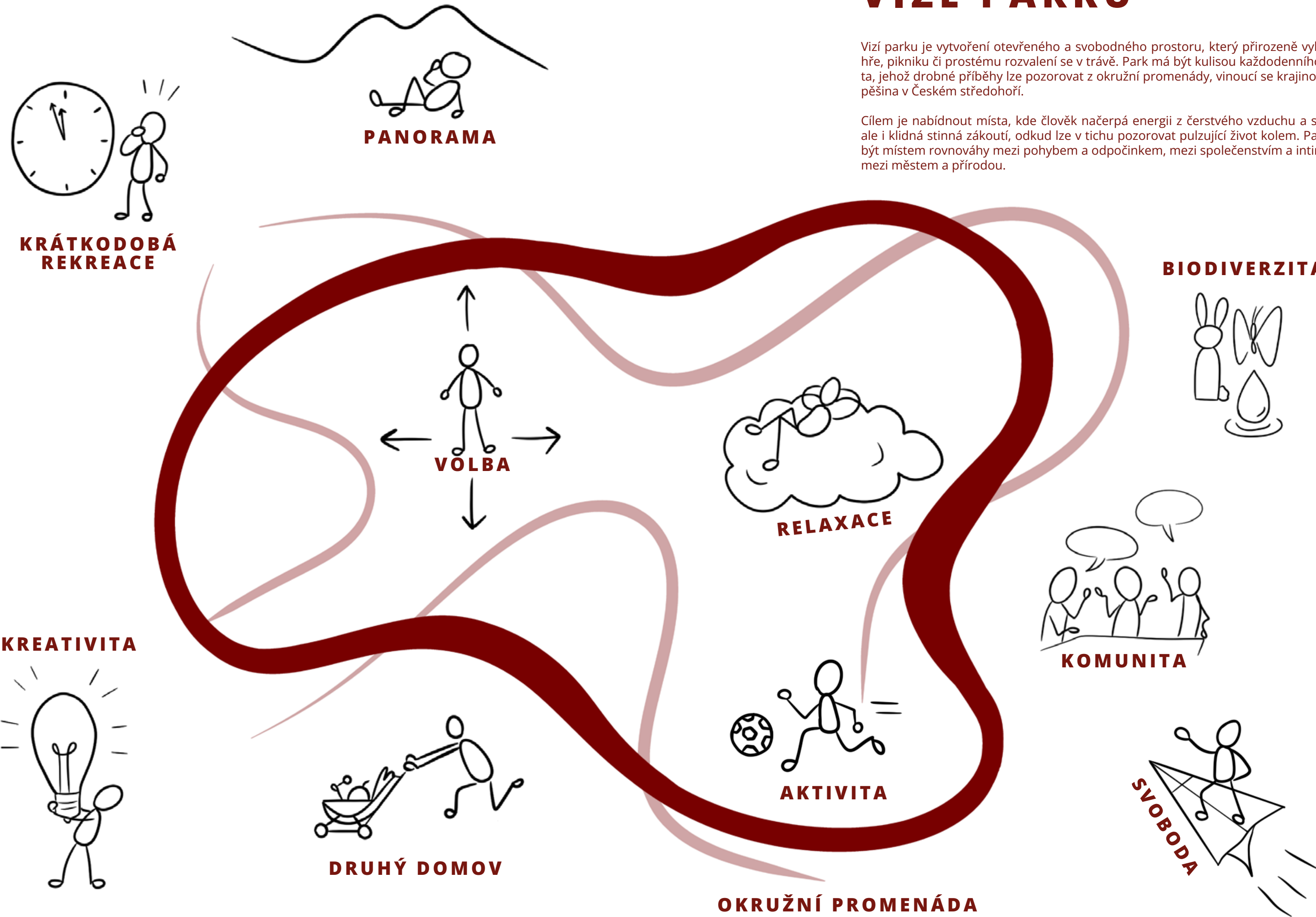

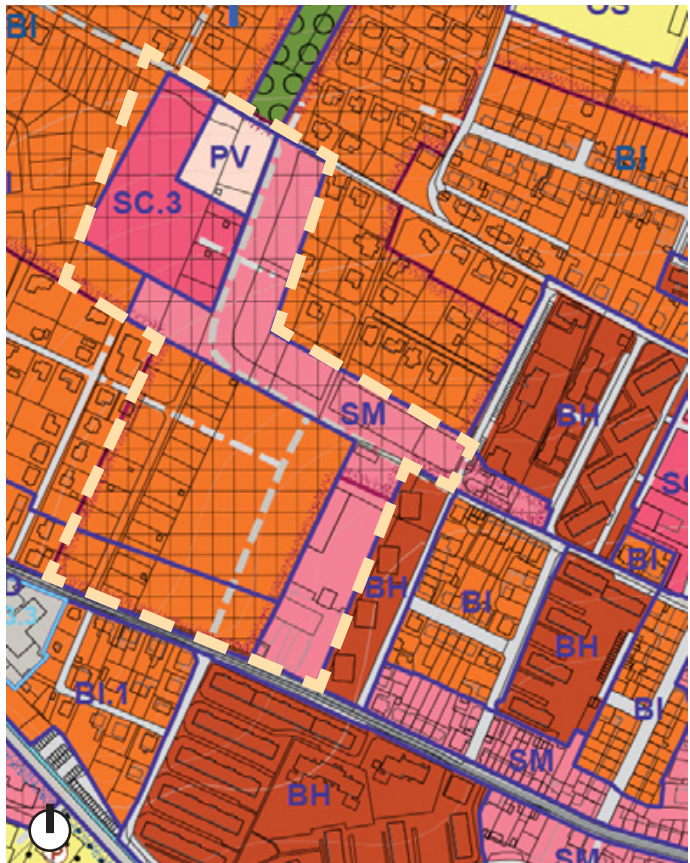
Inspiruje mě k tomu, abych i ve své vlastní práci hledala rovnováhu mezi formou a funkcí, mezi estetikou a přirozeností. Navrhování veřejného prostoru vnímám jako možnost kultivovat prostředí, které utváří vztahy mezi lidmi i mezi člověkem a krajinou – a právě v tomto ohledu je mi dílo Roberta Burle Marxe blízké.

VIZE PARKU

Vizí parku je vytvoření otevřeného a svobodného prostoru, který přirozeně vybízí ke hře, pikniku či prostému rozvalení se v trávě. Park má být kulisou každodenního života, jehož drobné příběhy lze pozorovat z okružní promenády, vinoucí se krajinou jako pěšina v Českém středohoří.

Cílem je nabídnout místa, kde člověk načerpá energii z čerstvého vzduchu a slunce, ale i klidná stinná zákoutí, odkud lze v tichu pozorovat pulzující život kolem. Park má být místem rovnováhy mezi pohybem a odpočinkem, mezi společenstvím a intimitou, mezi městem a přírodou.

Výřez z platného územního plánu Litoměřic
Legenda:

stav	návrh	
		BH - bydlení hromadné
		BI - bydlení individuální v RD - městské
		OV - občanská vybavenost
		OS - sport, tělovýchova
		PV - veřejná prostranství
		SC.3 - smíšené využití centra městské čtvrtě
		SM - smíšené využití území městského typu
		ZS - sídelní zeleň veřejná

URBANISTICKÁ KONCEPCE

Park Pod Strání

Ideová studie se zaměřuje na nezastavěnou rozvojovou oblast Miřejovické stráně, která je podle platného územního plánu převážně určena k výstavbě rodinných domů. Vzhledem k tomu, že se tato lokalita nachází v těsné blízkosti sídliště Družba, kde žije přibližně 4 600 obyvatel v panelových domech, domnívám se, že by její budoucí využití mělo mít odlišný charakter.

Navrhuji proto proměnit tuto oblast ve veřejný park odpovídající svým rozsahem a kvalitou nově vznikající městské čtvrti. Jako kompenzaci za zrušení plánované výstavby rodinných domů navrhuji po okraji parku výstavbu řadových domů, které představují vhodný přechod mezi blízkou panelovou zástavbou a rodinnými domy. Zároveň umožňují vyšší hustotu osídlení při zachování přiměřeného měřítka zástavby.

Dále navrhuji mírně rozšířit plochu smíšeného využití území (SM) v oblasti stávajícího průmyslového areálu, kde je navržena výstavba bytových domů. Ta by nejen lépe navazovala na okolní panelovou zástavbu, ale zároveň by vytvořila plynulejší výškový přechod mezi různými typy urbanistické struktury.

Navržené změny dostatečně kompenzují úbytek ploch určených pro rodinnou výstavbu a zároveň umožňují vznik rozsáhlé veřejné zeleně, která by významně obohatila severozápadní část města, kde kvalitní veřejná zeleň v současnosti chybí.

Náměstí Na Výsluní

Druhým prostorem, kterým jsem se zabývala, je budoucí plocha pro smíšené využití centra městské čtvrti (SC.3), doplněná o veřejné prostranství (PV) a přilehlé ulice. Tato oblast je v územním plánu označena jako podmíněná vypracováním územní studie.

V již schválené územní studii pro Miřejovickou stráň je podle mého názoru přistupováno k veřejnému prostranství způsobem, jenž neodpovídá charakteru této lukrativní lokality s převažující zástavbou rodinných a vilových domů. Studie neumožňuje rozvoj polyfunkčnosti, která by měla být pro takový prostor samozřejmostí.

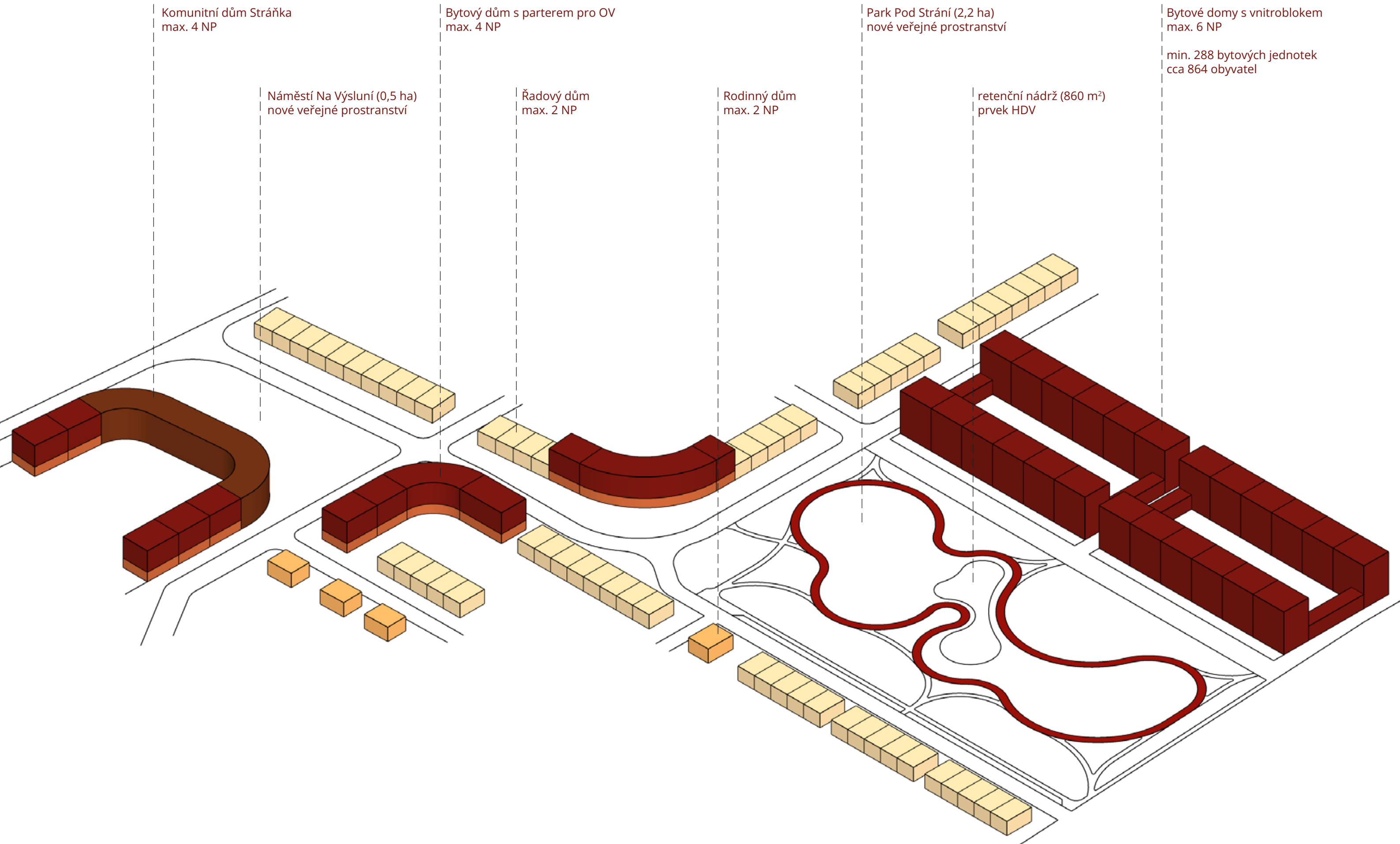
Novou zástavbu, navrhuji jako polootevřený vnitroblok, který výškově nenaruší stávající zástavbu a zároveň zachová její soukromí. Uliční čáru nového náměstí definuje komunitní dům, jenž nabídne široké spektrum využití – od kulturních, vzdělávacích a sportovních akcí až po prostory pro restaurační a další služby.

Komunitní dům bude sloužit jako živé centrum čtvrti, v němž se budou moci konat svatby, koncerty, divadelní představení, kurzy jógy, semináře, workshopy, výstavy, filmové večery i teambuildingové akce pro menší firmy a spolky. Díky této programové variabilitě bude dům přirozeně propojen s každodenním životem obyvatel a stane se přístupným a aktivním bodem městské struktury.

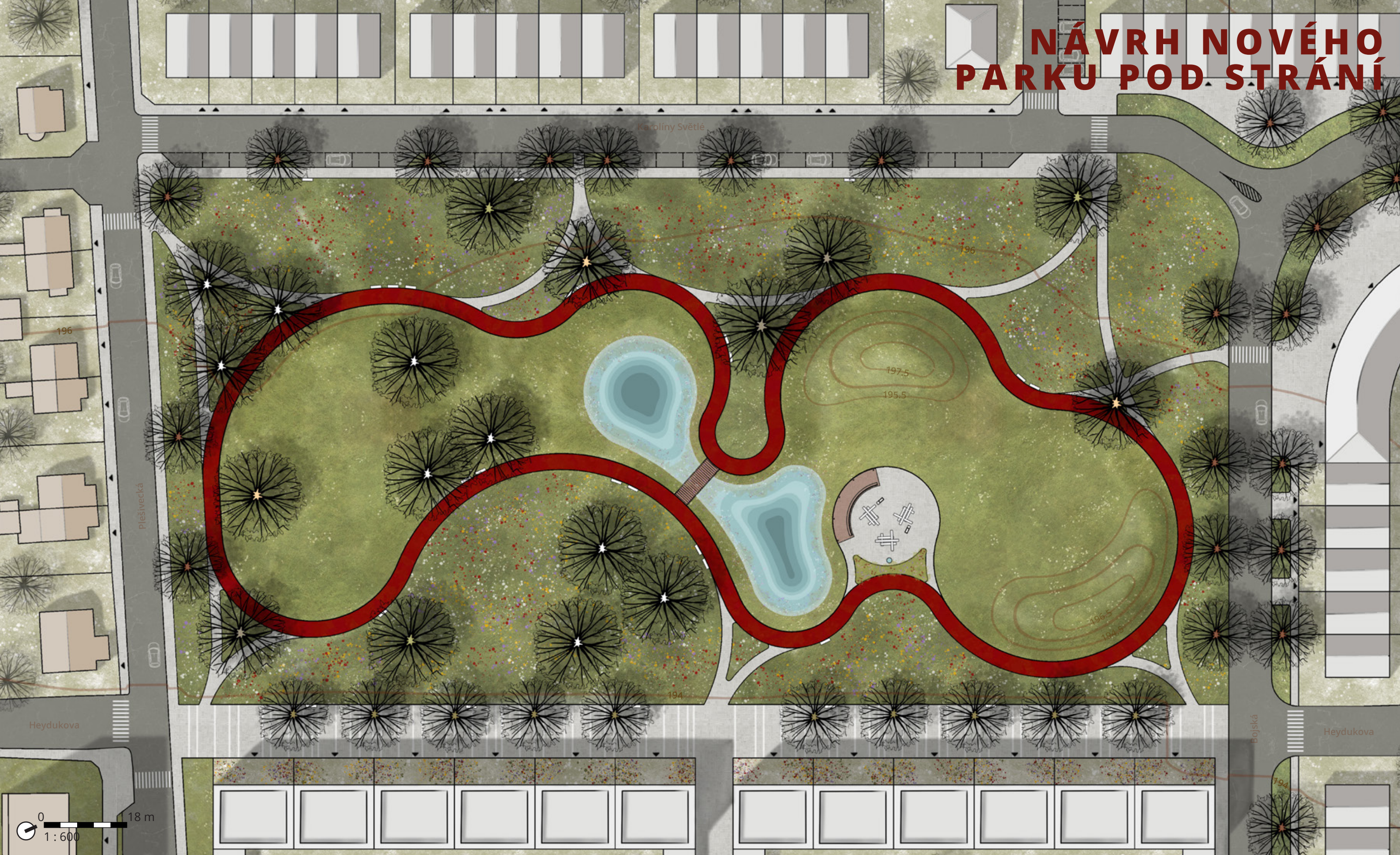
Oba konce budovy komunitního domu jsou zakončeny bytovými domy s aktivním parterem, určeným pro další občanskou vybavenost – například menší obchody, kavárny, ordinace a další služby.

Přístupnost polootevřeného vnitrobloku přilehlému ke komunitnímu domu bude regulována provozním řádem komunitního domu. Vznikne tak kvalitní, udržovaná zahrada s vysokou estetickou a pobytovou hodnotou, vhodná jak pro individuální odpočinek, tak i pro menší komunitní akce pod širým nebem.

IZOMETRIE KONCEPCE

NÁVRH NOVÉHO PARKU POD STRÁNÍ

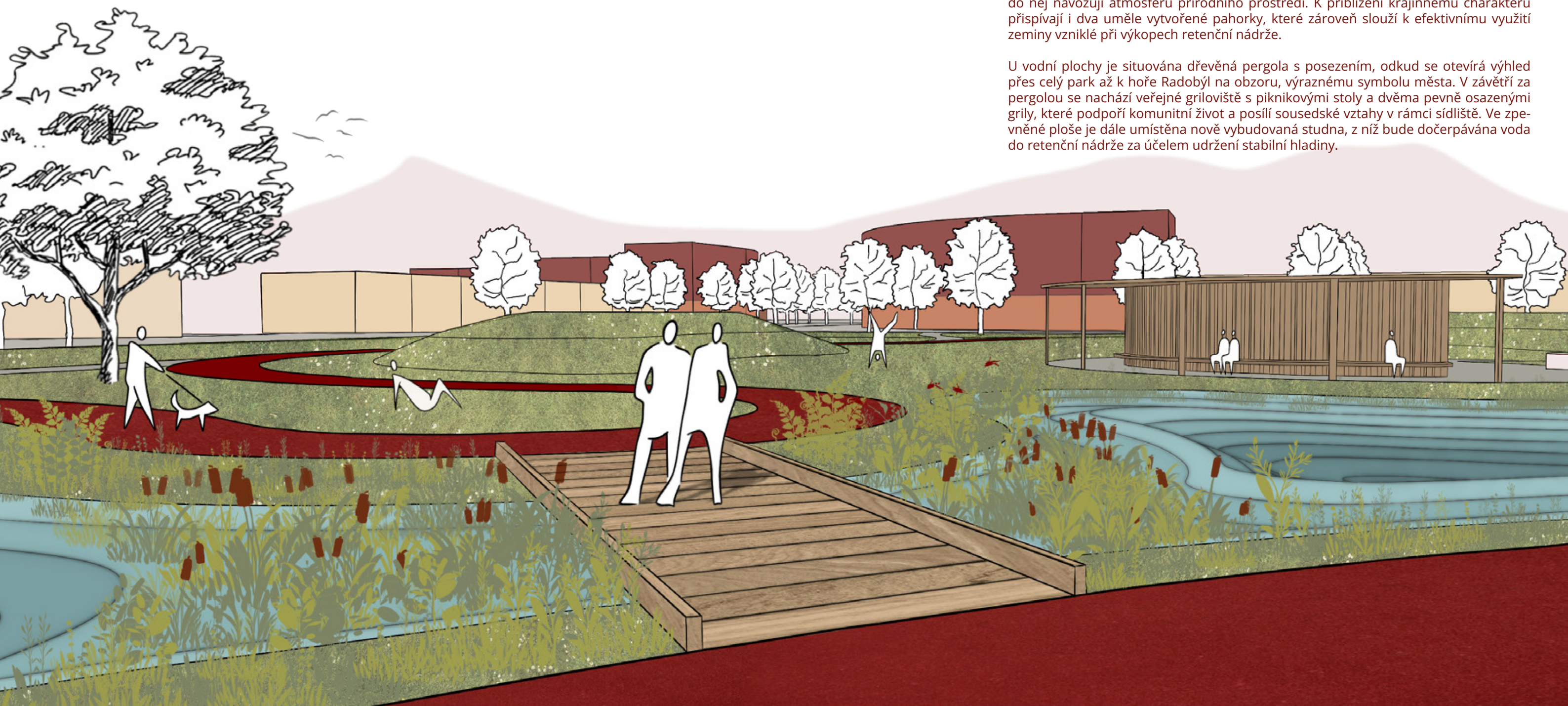

LEGENDA:

	červený asfalt - parková promenáda		zátěžový trávník (Agrostis - SPARRING)		dřevěná pergola		dřevěná lávka			<i>Prunus avium 'Plena'</i>
	žulová kostka štípaná 8/10 (žlutošedá)		květnatá louka (Agrostis - PANONIE)		veřejné griloviště		parková lavice			<i>Acer campestre</i>
	asfaltová pozemní komunikace		vodní plocha - retenční nádrž		parková lavice		studna			<i>Pyrus calleryana 'Chanticleer'</i>
							vstup / vjezd			<i>Alnus cordata</i>
										<i>Tilia cordata 'Greenspire'</i>
										<i>Acer saccharinum</i>

Nově navržený park Pod Strání představuje klíčovou plochu mezi hustě osídleným sídlištěm Družba a rozvíjející se čtvrtí rodinných a vilových domů – jednou z nejlukrativnějších lokalit Litoměřic. Ačkoliv je tato plocha v územním plánu určena pro výstavbu rodinných domů, její bezprostřední blízkost k nejhustěji osídlenému sídlišti ve městě nabízí mnohem širší společenský a urbanistický potenciál.

Navrhovaný park reaguje na výrazný deficit kvalitní veřejné zeleně v severozápadní části Litoměřic. V této oblasti zcela chybí větší pobytová plocha, která by sloužila k odpočinku, rekreaci a komunitnímu životu. Nový park tak nepředstavuje pouze estetické a ekologické obohacení území, ale především strategickou investici do kvality života obyvatel na sídlišti v severozápadní části města.

POPIS NÁVRHU

Park Pod Strání je nově navrženým parkem na zelené louce, jehož centrálním prvkem je retenční nádrž fungující jako přírodní biotop. Hlavní kostru cestní sítě tvoří uzavřená červená křivka neboli parková promenáda o šířce tří metrů, která návštěvníka vtáhne a provede celým parkem. Díky svému organickému tvaru se při procházce neustále mění výhledy a perspektivy, což pohyb parkem činí pestrým a vizuálně atraktivním. Při návrhu trasy promenády bylo přihlíženo i k pohledům z okolních šestipodlažních a osmipodlažních bytových domů a tak organické linie přispívají esteticky i z pohledu z okna.

Promenáda rozděluje park na dvě základní plochy. Uvnitř její smyčky je navržena plocha zátěžového trávníku, která slouží jako volný pobytový prostor s možností vybočení z hlavní trasy a užšího kontaktu s přírodou. Vnější část parku tvoří květnatá louka, která je nejen vizuálně atraktivní, ale zároveň přispívá k podpoře biodiverzity a usnadnění pravidelné údržby parku.

V ploše květnaté louky jsou vedeny vedlejší cesty o šířce dvou metrů, které propojují okolní městskou zástavbu s centrem parku a hlavní promenádou. Právě v této části parku je soustředěna většina výsadby stromů, jež tvoří symbolický rám a při vstupu do něj navozují atmosféru přírodního prostředí. K přiblížení krajinnému charakteru přispívají i dva uměle vytvořené pahorky, které zároveň slouží k efektivnímu využití zeminy vzniklé při výkopech retenční nádrže.

U vodní plochy je situována dřevěná pergola s posezením, odkud se otevírá výhled přes celý park až k hoře Radobýl na obzoru, výraznému symbolu města. V závětví za pergolou se nachází veřejné griloviště s piknikovými stoly a dvěma pevně osazenými grily, které podpoří komunitní život a posílí sousedské vztahy v rámci sídliště. Ve zpevněné ploše je dále umístěna nově vybudovaná studna, z níž bude dočerpávána voda do retenční nádrže za účelem udržení stabilní hladiny.

PĚŠÍ ZÓNA

Společně s výstavbou parku je plánována také přilehlá zástavba nových bytových domů, které nepřesáhnou šest nadzemních podlaží a budou lemovat východní stranu parku. Pro zajištění kvalitního a bezpečného veřejného prostoru je mezi parkem a obytnou zástavbou navržena desetimetrová pěší zóna se stromořadím okrasných hrušní, plynule navazující na veřejný park.

Povrch této zóny bude ze žulové kostky, stejně jako vedlejší parkové cesty. Pěší zóna bude přístupná cyklistům a dopravní obsluze. Pro obyvatele domů bude zajištěno podzemní parkování s vjezdy z ulic Bojská a Plešivecká. Před vstupy do jednotlivých domů jsou navrženy pět metrů široké předzahrádky. Ty podpoří vztah obyvatel k místu, nabídnou prostor pro jejich iniciativu a péči o okolí.

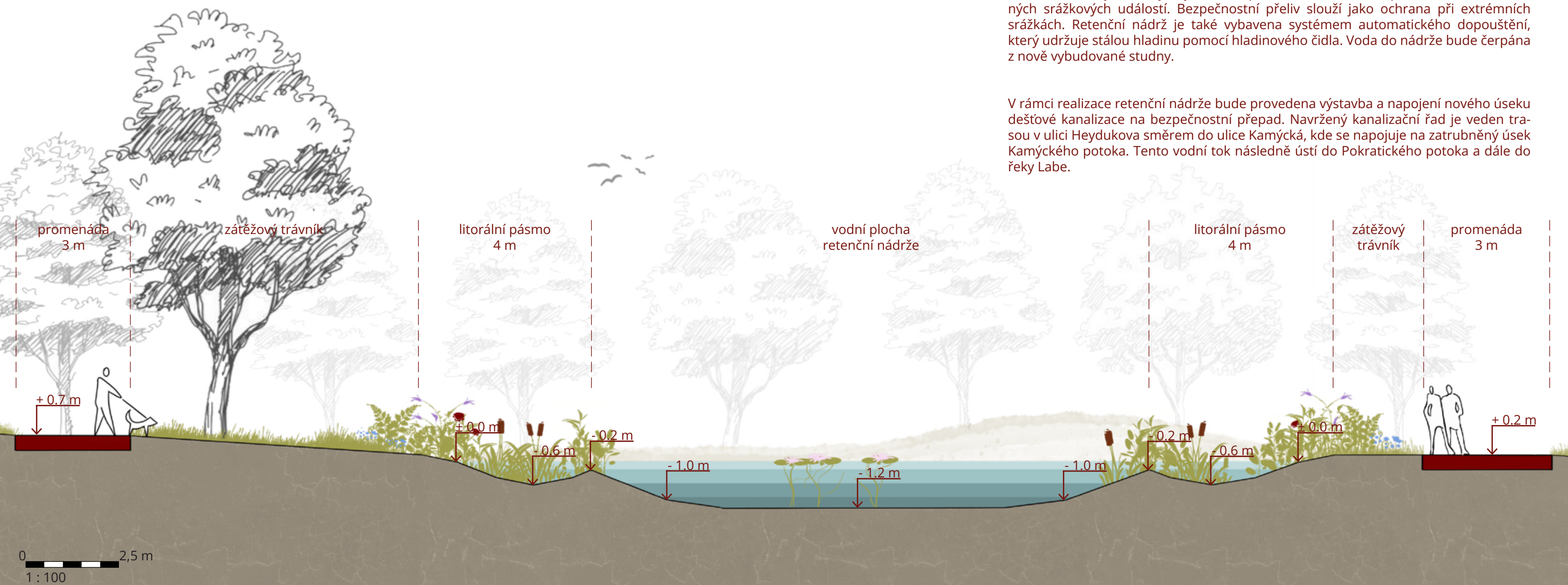
Celková plocha střechy bytových domů = 4 968 m²
Stoletý déšť T100 = 80 mm/hod
Koeficient odtoku střechy = 0,9 - 1

$V_{\text{max}} = 0,08 \text{ m} \times 4\,968 \text{ m}^2 \times 1 = 398 \text{ m}^3 \approx 400 \text{ m}^3$
+ 10 - 20% rezerva = 480 m³

Stálá provozní hladina (SPH) = 385 m³
- přesah při přívalových deštích o max. 0,3m a zvýšení SPH o 0,1 m
- retenční objemová rezerva je 95 m³
- výšková úroveň vodní hladiny za normálních provozních podmínek

Výška bezpečnostního přelivu:
 $V_{\text{BP}} = \text{SPH} + (0,15 \times \text{SPH}) = 385 \text{ m}^3 + 58 \text{ m}^3 = 443 \text{ m}^3$

ŘEZPOHLED RETENČNÍ NÁDRŽÍ A - A'

RETENČNÍ NÁDRŽ

Centrálním prvkem parku je retenční nádrž navržená k zachytávání dešťové vody ze střech nově vybudovaných bytových domů. Dešťová voda je sváděna podzemním potrubím, které se v závěrečné části mění v otevřený přítok. Retenční nádrž má stálou provozní hladinu o objemu 385 m³, přičemž je dimenzována na zvládnutí i extrémních srážek – při přívalových deštích může pojmout až 480 m³ vody.

Retenční nádrž funguje jako přírodní biotop bez mechanické nebo chemické filtrace. Čištění vody je zajištěno přirozenými procesy, zejména prostřednictvím litorálního pásu s mokřadní vegetací, který tvoří přibližně 40 % celkové plochy jezírka. Tento pás zajišťuje biologické dočištění vody a zároveň poskytuje prostředí pro různé druhy obojživelníků, bezobratlých i ptactva, čímž výrazně přispívá ke zvýšení biodiverzity území.

Retenční nádrž má různé hloubkové zóny. V nejhlubším místě dosahuje 1,2 m. Půda v místě výstavby je jílovitého charakteru, což klade důraz na odpovídající modelaci svahů. Ty jsou navrženy s pozvolným sklonem, který zajišťuje jak jejich stabilitu, tak bezpečnost a funkčnost pro vegetaci i retenci.

Součástí návrhu je také systém zdrženého odtoku, který umožňuje pomalé odpouštění zadržené vody a omezení zatížení vodního toku při přívalových deštích. Odtok funguje na principu dvoustupňového systému – zahrnuje trvale otevřený otvor pro pomalý odtok a větší výpust, která se automaticky otevírá při překročení stanovené hladiny nádrže. Tento systém zajišťuje stabilní provozní hladinu a bezpečné řízení mimořádných srážkových událostí. Bezpečnostní přeliv slouží jako ochrana při extrémních srážkách. Retenční nádrž je také vybavena systémem automatického dopouštění, který udržuje stálou hladinu pomocí hladinového čidla. Voda do nádrže bude čerpána z nově vybudované studny.

V rámci realizace retenční nádrže bude provedena výstavba a napojení nového úseku dešťové kanalizace na bezpečnostní přepad. Navržený kanalizační řad je veden trasou v ulici Heydukova směrem do ulice Kamýcká, kde se napojuje na zatrubněný úsek Kamýckého potoka. Tento vodní tok následně ústí do Pokratického potoka a dále do řeky Labe.

HLOUBKOVÉ ZÓNY VÝSADBY ROSTLIN

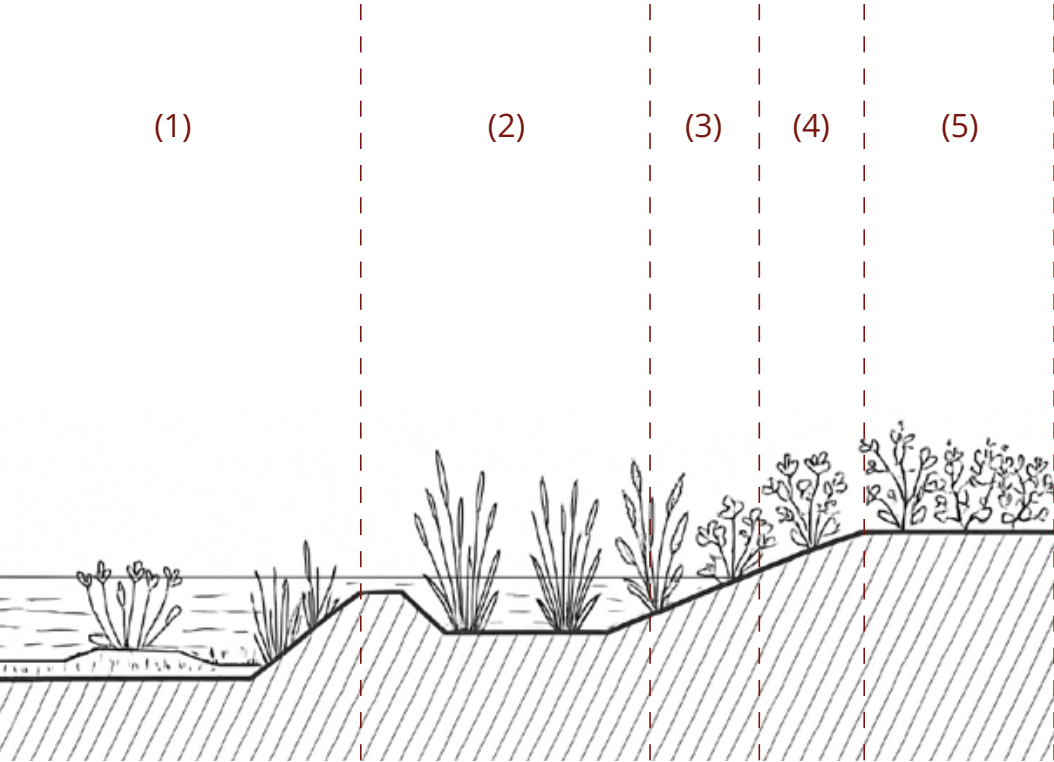
Pobřežní trvalky (5, 4) - rostoucí mimo vodní hladinu v pobřežních zónách, kde vytvářejí postupný přechod mezi bahenní zónou a suchozemskou vegetací. Díky rozdílné půdní vlhkosti v důsledku vzlínání vody a rozdílným výškám břehů je lze rozdělit na rostliny náročné na půdní vláhu a rostliny snášející suchou půdu.

- (5) Zóna suchá
- (4) Zóna vlhkomilná

Bahenní rostliny (3, 2) - vyžadují trvalé zavodnění kořenů, rostou nejlépe na mělčinách s hloubkou vody 10 - 40 cm.

- (3) Zóna bahenní s hladinou kolísavou od -10 cm do +10 cm
- (2) Zóna mělčin s hloubkou vody 10 - 40 cm

Plovoucí, vzplývavé a ponořené rostliny (1) - rostou v hluboké, tzv. leknínové zóně. Hloubka vody bývá 40 - 120 cm. Bývají většinou zakořeněny ve dně vodních nádrží. Ke svému růstu vyžadují vyšší vrstvu živinami bohatého substrátu. Do této skupiny patří i lekníny. Jsou náročné na prostor, při jejich výsadbě je nutné počítat s dostatkem místa pro jejich vývoj.

LITORÁLNÍ PÁSMO

LITORÁL
Pobřežní zóna mělké vody v retenčním jezírku hraje klíčovou roli z hlediska technického i ekologického. Litorální zóna tvoří přechod mezi vodním a suchozemským prostředím a výrazně ovlivňuje fungování celého systému. Plocha vegetace by měla pokrývat minimálně 30–40 % celkové vodní plochy pro vytvoření správného prostředí pro všechny procesy.

Přirozená filtrace vody
Litorál je osázený vodními a mokřadními rostlinami, které vytvářejí hustý kořenový systém. Ten funguje jako živý biofiltr a zachycuje a odbourává suspendované částice, organické látky i živiny jako je třeba dusík a fosfor. Rostliny snižují množství živin ve vodě a brání přemnožení sinic nebo řas.

Stabilizace břehů
Rostliny stabilizují břehy a omezují půdní erozi. Mírný sklon a husté kořeny rostlin chrání břehy a zabraňují rozplavování zeminy.

Retenční schopnost
Kořenové systémy zvyšují drsnost povrchu a zlepšují vsakování a zadržování vody v půdě. Při přívalových deštích pomáhá litorál k přirozenému zpomalení odtoku.

Podpora biodiverzity
Litorální zóna s hloubkou do 0,6 m je klíčovým biotopem pro mnoho druhů. Poskytuje vhodné prostředí pro vodní živočichy, ptáky, hmyz a obojživelníky. Nabízí útočiště, rozmnožovací prostor i potravu, čímž podporuje biodiverzitu v krajině a zvyšuje ekologickou stabilitu.

Zlepšení klimatu a evapotranspirace
Vegetace zajišťuje odpařování vody, což příznivě ovlivňuje lokální mikroklima - zvlhčuje vzduch, snižuje prašnost a přehřívání okolí. Což je významné zejména v urbanizovaném prostředí.

Estetická a rekreační hodnota
Přirozené zarostlý litorál zvyšuje krajinářskou hodnotu jezírka, podporuje vnímání přírody a stává se místem pro pozorování živočichů nebo rekreaci.

SORTIMENT ROSTLIN

Brunnera macrophylla
pomněnkovec velkolistý
(50 cm, IV - V / modrá, slunce / polostín, zóna 5)
5 - 7 ks/m²

Campanula latifolia
zvonek širolistý
(90 cm, VI - VIII / modrá, bílá, slunce / polostín, zóna 5)
3 - 5 ks/m²

Eupatorium purpureum
sadec nachový
(180 cm, VIII - IX / karmínová, slunce / polostín, zóna 5)
1 - 2 ks/m²

Iris kaempferi
kosatec Kaempferův
(60 - 100 cm, V - VI / bílá, žlutá, modrá, fialová, slunce, zóna 3 a 4)
4 - 6 ks/m²

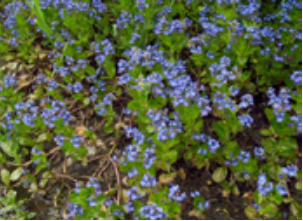
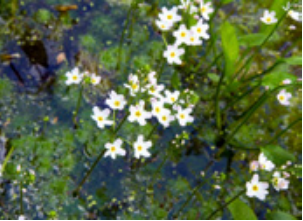
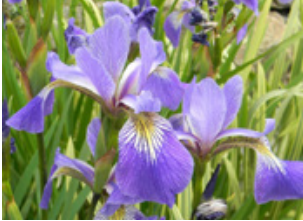
Lysimachia clethroides
vrbina sehnutá
(70 - 100 cm, VII - VIII / bílá, slunce / polostín, zóna 4 a 5)
4 - 6 ks/m²

Lythrum salicaria
kyprej vrbice
(80 - 140 cm, VII - IX / karmínová, slunce / polostín, zóna 3 a 4)
3 - 5 ks/m²

Carex morrowii
ostřice Morrova
(40 - 50 cm, IV / žlutá, polostín, zóna 5)
6 - 9 ks/m²

Luzula sylvatica
bika lesní
(30 - 50 cm, V - VI / hnědá, polostín, zóna 5)
6 - 9 ks/m²

Matteuccia struthiopteris
pérovník pštrosí
(60 - 120 cm, slunce / polostín, zóna 4 a 5)
2 - 3 ks/m²

Alisma lanceolatum
žabník kopinatý
(hloubka vody 15 cm, VI - VII / bílá, slunce / polostín, zóna 2)
3 - 5 ks/m²

Butomus umbellatus
šmel okoličnatý
(hloubka vody 10 - 40 cm, VI - VIII / bílá, růžová, slunce / polostín, zóna 2)
5 - 7 ks/m²

Calla palustris
dáblik bahenní
(hloubka vody 0 - 15 cm, V - VI / bílá, slunce / polostín, zóna 3 a 2)
7 - 12 ks/m²

Carex paniculata
ostřice latnatá
(hloubka vody 0 - 20 cm, V - VIII / hnědá, slunce, zóna 3 a 2)
3 - 5 ks/m²

Mentha aquatica
máta vodní
(hloubka vody 0 - 10 cm, VII - IX / fialová, slunce, zóna 3)
5 - 7 ks/m²

Sagittaria latifolia
šípatka širolistá
(hloubka vody 40 cm, VI - VIII / bílá, slunce / polostín, zóna 2)
4 - 6 ks/m²

Veronica beccabunga
rozrazil potoční
(hloubka vody 0 - 20 cm, V - IX / modrá, slunce / polostín, zóna 3 a 2)
7 - 9 ks/m²

Acorus calamus
puškvorec obecný
(hloubka vody 0 - 30 cm, V - VI / hnědá, slunce / polostín, zóna 3 a 2)
3 - 5 ks/m²

Persicaria amphibia
rdesno obojživelné
(hloubka vody 30 - 100 cm, VI - IX / růžová, slunce / polostín, zóna 2 a 1)
3 - 5 ks/m²

SORTIMENT DŘEVIN

Alnus cordata
olše srdčitá

- rychle rostoucí opadavý strom, do výšky 15 m
- snáší těžší půdy včetně lehce jílovitých
- koruna je hustá, košatá, typický horizontální růst bočních větví
- min. prokořenitelný prostor, který bude při výsadbě stromu upraven je 16 m³
- výsadbový substrát bude přiměřený (nepříliš vysoký) obsah živin
- příliš živný substrát přispívá k tzv. květináčovému efektu a nadměrně bujnému růstu dřevin

Pyrus calleryana ‘Chanticleer’
hrušeň Calleryova ‘Chanticleer’

- okrasná hrušeň - bohaté čistě bílé kvetení na přelomu dubna a května
- na podzim výrazné zbarvení do bronzových až šarlatově červených odstínů
- plodem jsou velice drobné zelenožluté hruštičky
- dorůstá do výšky 15 m, roste středněrychle
- min. prokořenitelný prostor, který bude při výsadbě stromu upraven je 16 m³
- výsadbový substrát bude přiměřený (nepříliš vysoký) obsah živin
- s vysokým obsahem hrubých frakcí (písek a štěrk): zaručují odolnost substrátu vůči zhutnění a pronikání vzduchu nezbytného pro rozvoj kořenů i do hloubek kolem 1,5 m

- druh stromu byl zvolen kvůli své okrasnosti a odolnosti vůči městskému znečištění, díky husté koruně a dlouhému olistění (často až do prosince)

Tilia cordata ‘Greenspire’
lípa srdčitá ‘Greenspire’

- snese znečištění městského prostředí
- dlouhověký strom do výšky 15 m
- koruna je hustá a má pravidelný pyramidální tvar
- min. prokořenitelný prostor, který bude při výsadbě stromu upraven je 16 m³
- výsadbový substrát bude přiměřený (nepříliš vysoký) obsah živin
- příliš živný substrát přispívá k tzv. květináčovému efektu a nadměrně bujnému růstu dřevin

- kultivar domácího druhu lípy, který je vyšlechtěný pro kompaktní růst, pravidelný tvar koruny a vysokou odolnost. Tyto vlastnosti se ideálně hodí pro výsadbu do ulice a zpevněné plochy.

Acer saccharinum
javor stříbrný

- řídká rozložitá koruna, dorůstá do výšky 25 m a šířky 15 m
- rychlerostoucí dřevina
- na podzim se listy barví do žluta
- min. prokořenitelný prostor, který bude při výsadbě stromu upraven je 25 m³
- výsadbový substrát bude přiměřený (nepříliš vysoký) obsah živin
- s vysokým obsahem hrubých frakcí (písek a štěrk): zaručují odolnost substrátu vůči zhutnění a pronikání vzduchu nezbytného pro rozvoj kořenů i do hloubek kolem 1,5 m
- příliš živný substrát přispívá k tzv. květináčovému efektu a nadměrně bujnému růstu dřevin

Acer campestre
javor babyka

- domácí dřevina, výška do 15 m a šířka do 10 m
- na podzim se vybarvuje do žluta
- min. prokořenitelný prostor, který bude při výsadbě stromu upraven je 16 m³
- výsadbový substrát bude přiměřený (nepříliš vysoký) obsah živin
- příliš živný substrát přispívá k tzv. květináčovému efektu a nadměrně bujnému růstu dřevin

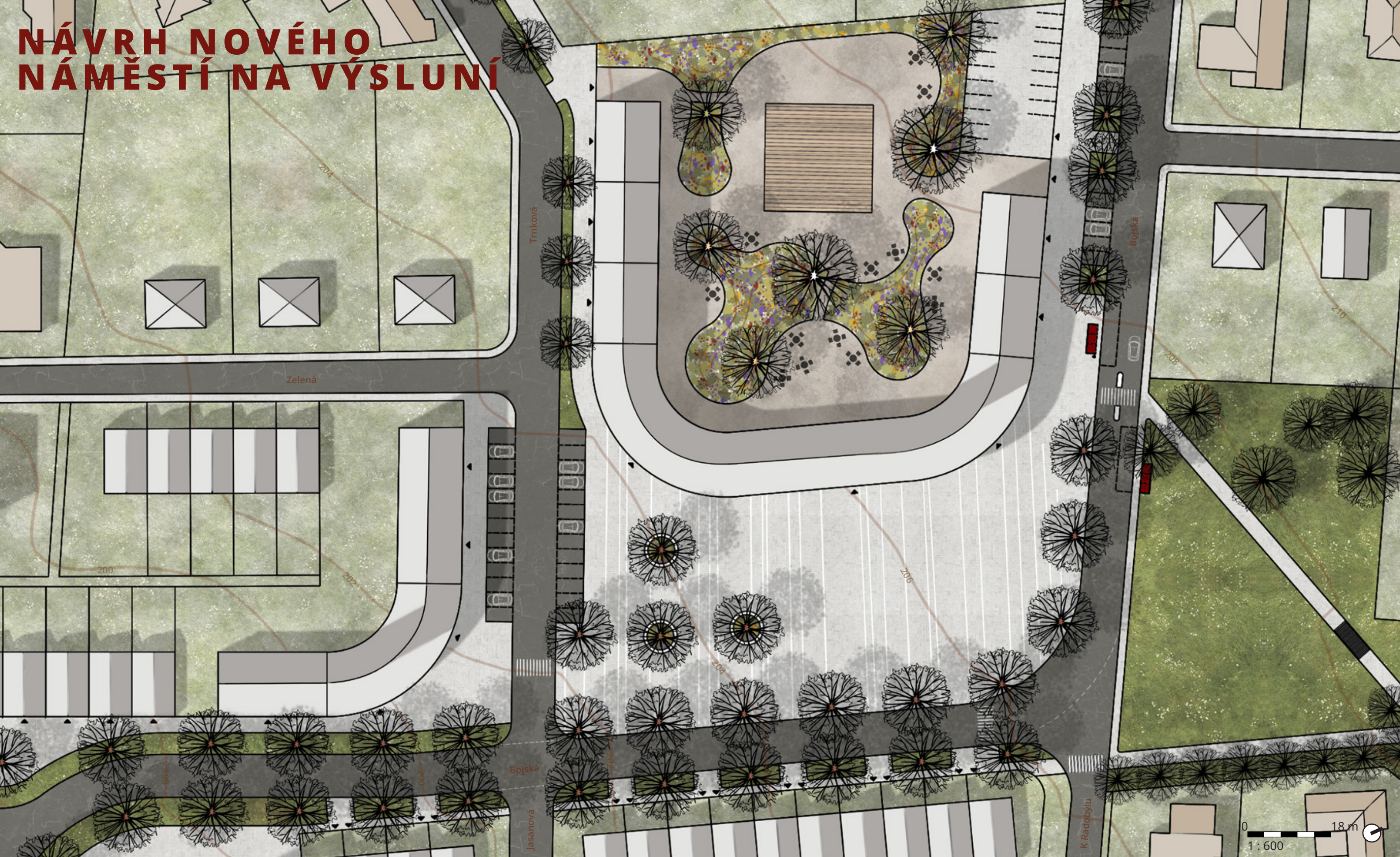
Prunus avium ‘Plena’
třešeň ptačí ‘Plena’

- dorůstá do výšky 20 m
- okrasná třešeň s bohatým sněhově bílým kvetením
- není náročná na půdní podmínky
- min. prokořenitelný prostor, který bude při výsadbě stromu upraven je 25 m³
- výsadbový substrát bude přiměřený (nepříliš vysoký) obsah živin
- s vysokým obsahem hrubých frakcí (písek a štěrk): zaručují odolnost substrátu vůči zhutnění a pronikání vzduchu nezbytného pro rozvoj kořenů i do hloubek kolem 1,5 m

5 | STUDIE NÁMĚSTÍ NA VÝSLUNÍ

NÁVRH NOVÉHO NÁMĚSTÍ NA VÝSLUNÍ

LEGENDA:

MZK - mechanicky zpevněné kamenivo	krajinný (extenzivní) trávník	dřevěný parket	autobusová zastávka	stávající strom	navrhovaný strom	<i>Prunus avium 'Plena'</i>
žulová kostka štípaná 8/10 (žlutošedá)	plocha trvalkové výsadby	kruhová lavice	vstup / vjezd			<i>Acer campestre</i>
asfaltová pozemní komunikace	plocha soukromého pozemku					<i>Tilia cordata 'Greenspire'</i>
						<i>Acer saccharinum</i>

POPIS NÁVRHU NÁMĚSTÍ

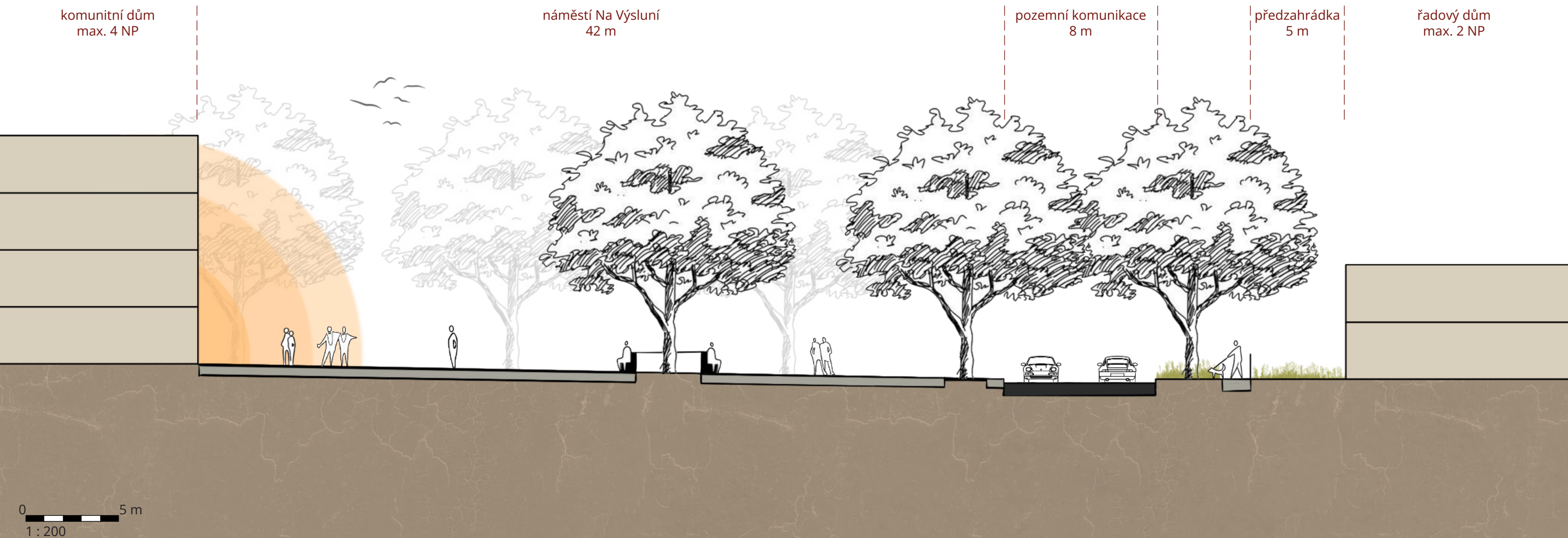
Nově navržené náměstí Na Výsluní bude sloužit jako lokální centrum pro obyvatele Miřejovické stráně a přilehlého sídliště Družba. S ohledem na rozsáhlé plochy sídelní zeleně v nově navrženém parku Pod Strání, který nabídne dostatek příležitostí k pobytu v přírodě, bylo možné koncipovat prostor náměstí jako plně zpevněný a otevřený.

Tento přístup umožňuje vytvořit skutečný charakter klasického náměstí, který se snadno přizpůsobí různorodým formám využití - od společenských a komunitních událostí, jako jsou poutě, vánoční trhy nebo koncerty, až po každodenní městský život.

Podél náměstí prochází hlavní ulice Bojská, lemovaná alejí, jejíž rytmus se volně přenáší do prostoru náměstí v podobě rozptýlené stromové výsadby. Všechny stromy ve zpevněné ploše budou osazeny do ochranných litinových mříží a zároveň jim bude vytvořen dostatečný a kvalitní prokořenitelný prostor se strukturálním substrátem, který zajistí jejich dlouhodobou vitalitu i stabilitu ve městském prostředí.

Zpevněná plocha náměstí bude provedena z drobné žulové kostky uložené do štěrkového lože, které umožní částečnou propustnost povrchu a podpoří tak přirozený odvod dešťové vody.

Součástí návrhu je i živý parter pro občanskou vybavenost, který bude ožíván podle aktuálních potřeb komunity. Zpevněná plocha poskytuje flexibilní prostor pro předzahrádky kaváren, restaurací i jiných podniků, čímž se náměstí stává každodenním místem setkávání a sdílení.

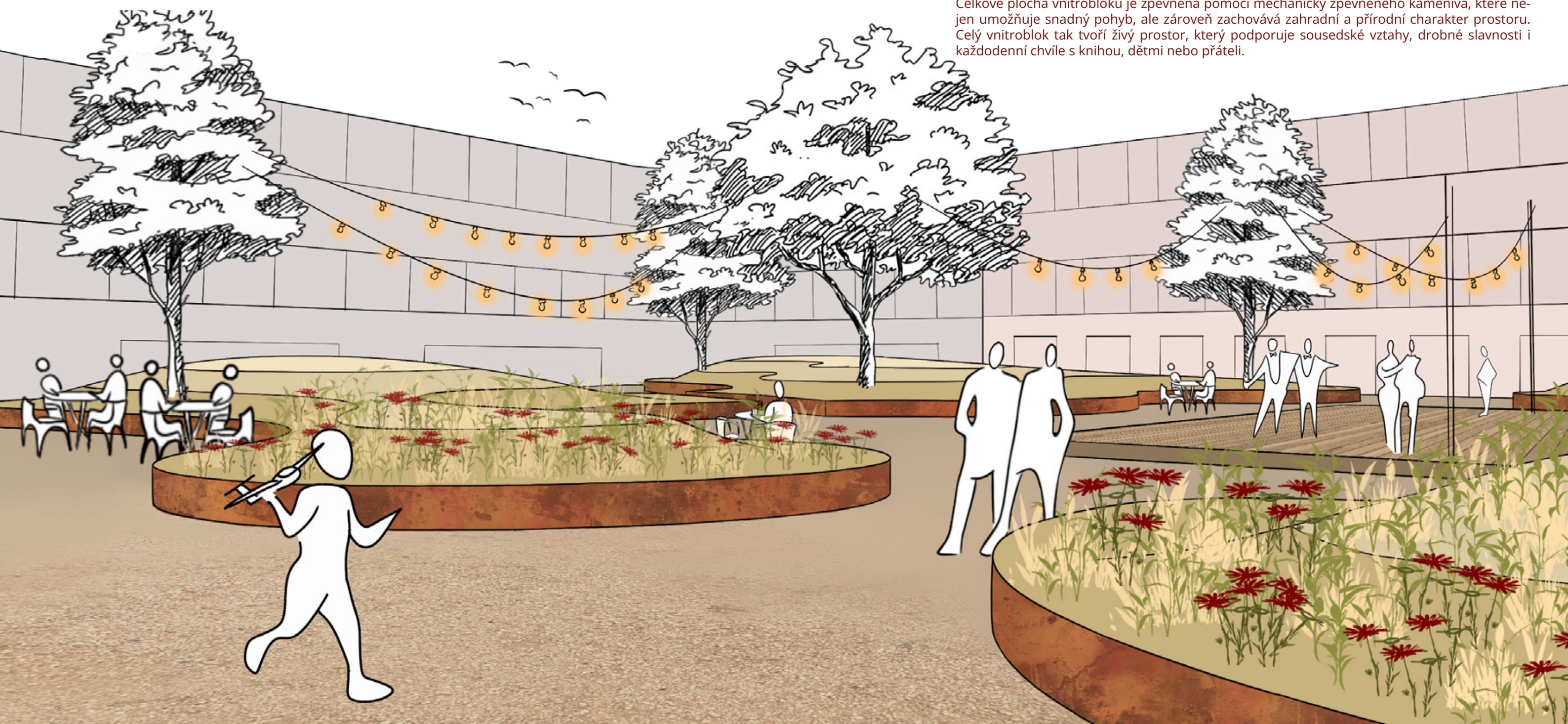
POPIS NÁVRHU KOMUNITNÍHO CENTRA

Polootevřený vnitroblok komunitního centra na náměstí Na Výsluní je navržen jako intimní, pobytově orientovaný prostor s řízeným přístupem, jehož využití bude regulováno provozním řádem komunitního domu. Tento prostor je koncipován jako zahrada pro místní komunitu.

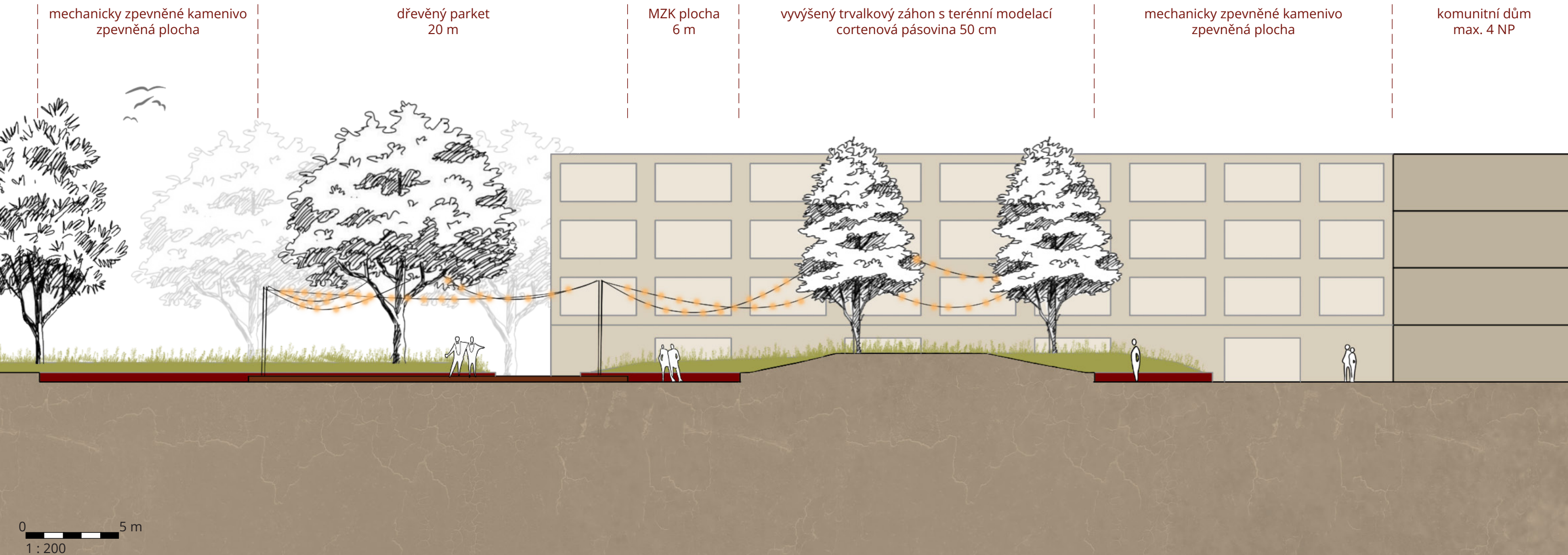
Vnitroblok je navržen na principu pobytové zahrady, kde se inspirace organickými kompozicemi Roberta Burle Marxe odráží v podobě vlnících se vyvýšených trvalkových záhonů. Ty jsou lemovány pásovinou z cortenu a doplněny jemnou terénní modelací, která vytváří přirozené členění prostoru. Záhony spolu s modelací terénu tvoří jednotlivá zákoutí, v nichž se otevírají průhledy skrz trvalkové porosty do ostatních částí zahrady.

Srdcem vnitrobloku je dřevěný parket, který je koncipován jako flexibilní společenské podium. Tento prostor může sloužit jako taneční parket, místo pro koncerty, komunitní slavnosti, čtení pod širým nebem, promítání filmů, malá divadelní představení, workshopy, pikniky i obřady, jako jsou svatby nebo uvítání nových obyvatel.

Celkově plocha vnitrobloku je zpevněna pomocí mechanicky zpevněného kameniva, které nejen umožňuje snadný pohyb, ale zároveň zachovává zahradní a přírodní charakter prostoru. Celý vnitroblok tak tvoří živý prostor, který podporuje sousedské vztahy, drobné slavnosti i každodenní chvíle s knihou, dětmi nebo přáteli.

ŘEZ KOMUNITNÍM CENTREM

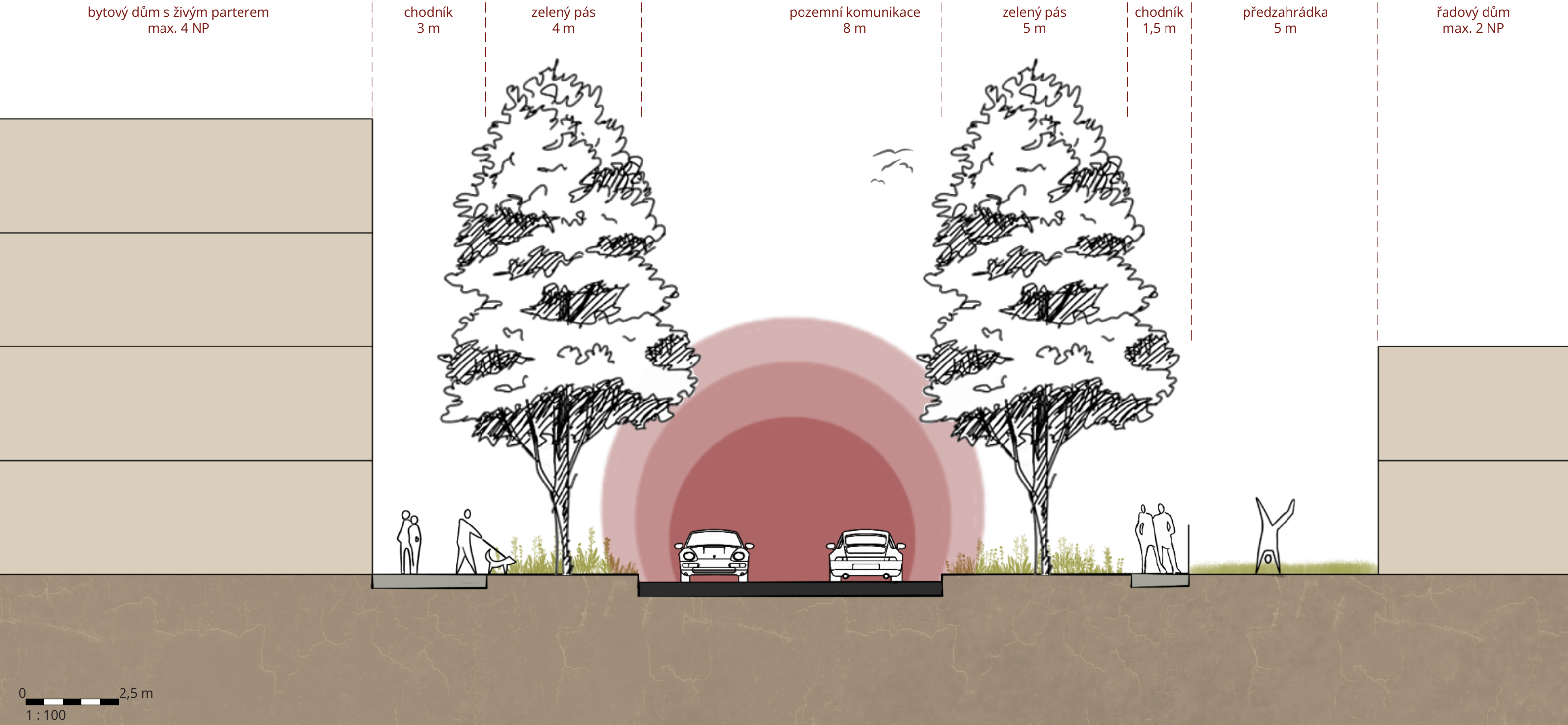

HLAVNÍ ULICE BOJSKÁ

V úseku hlavní ulice Bojské, mezi parkem Pod Strání a náměstím Na Výsluní, je navržena nová lipová alej. Tato liniová výsadba plní nejen estetickou a stínící funkci, ale sehrává také klíčovou roli v utváření spojitě zelené infrastruktury v rámci nové rozvojové čtvrti.

Lipová alej přirozeně propojuje dvě klíčová veřejná prostranství a současně navazuje na další prvky sídelní zeleně v širším okolí. Čímž celkově přispívá k zadržování srážkové vody, zlepšování mikroklimatu a zvýšení biodiverzity v městské krajině.

Alej má rovněž význam orientační a kompoziční. Vytváří čitelný a příjemný koridor pro pěší a cyklisty, vede je mezi dvěma důležitými body čtvrti a zároveň zvýrazňuje osu ulice Bojská jako městsky významnou. Lípy byly zvoleny pro svou dlouhověkost, odolnost a kulturní symboliku.

ZPEVNĚNÉ POVRCHY

- žulová kostka 8/10 štípaná (žlutošedá) se šterkovou spárou
- větší zpevněná plocha prokládána žulovou obrubou štípanou (světle šedou)
- plocha náměstí, pěší zóny, chodníků a vedlejších cest v parku

- červeně zabarvený asfalt s žulovou obrubou (návaznost na plochy)
- hladký a rovný povrch je vhodný pro kočárky, invalidní vozíky i osoby s omezenou pohyblivostí
- vhodný pro chůzi, běh, jízdu na kole, koloběžce nebo in-line bruslích
- odolný materiál, který vyžaduje minimální údržbu
- povrch parkové promenády

- mechanicky zpevněné kamenivo (MZK)
- technologicky patří mezi nestmelené vrstvy a platí pro ně ČSN EN 13285 a ČSN 73 6126-1
- propustný povrch s přírodním charakterem
- zpevněný povrch ve vnitrobloku u komunitního centra

STREETPARK
piknikový set JURA (design Pavel Jura)
zdroj: <https://www.streetpark.eu/cs/vyrobek/stoly-a-piknikove-sety-jura/>

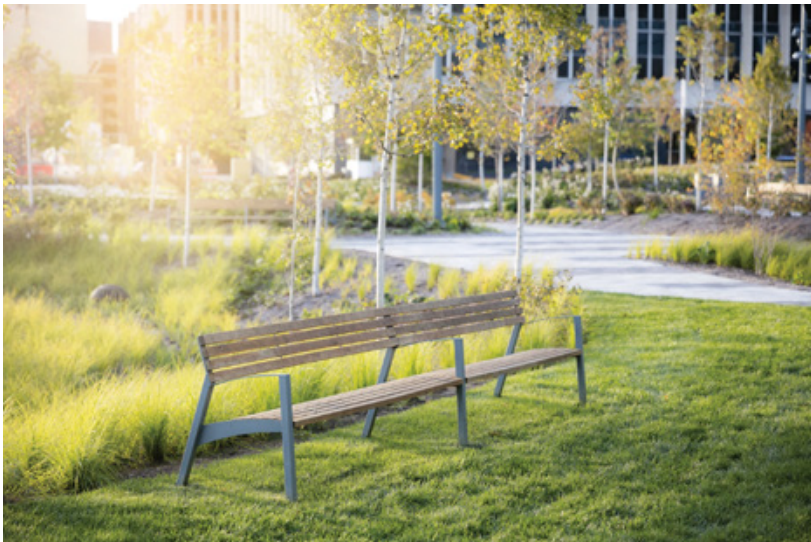
MOBILIÁŘ

mmcité
odpadkový koš MINIMUM
zdroj: <https://www.mmcite.com/minium>

mmcité
kruhová lavice VERA SOLO
zdroj: <https://www.mmcite.com/vera-solo>

mmcité
mříž ke stromům ARBOTTURA
zdroj: <https://www.mmcite.com/arbottura>

mmcité
lavice VERA
zdroj: <https://www.mmcite.com/vera>

mmcité
autobusová čekárna GEOMERE
zdroj: <https://www.mmcite.com/geomere>

ZDROJE

POUŽITÁ LITERATURA:

HORA, David; KRÍŽ, Karel; PÁNEK, Petr; PEJCHAL, Miloš; SOUČEK, Josef et al. Městský standard plánování, výsadby a péče o uliční stromořadí jako významného prvku modrozelené infrastruktury pro adaptaci na změnu klimatu. Stromořadí. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, [2022]. ISBN 978-80-88377-45-0. Dostupné také z: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/b2c8378b7b20f1d02498f9b7925eafa9.pdf>.

SÝKOROVÁ, Martina; TOMÁNEK, Pavel; ŠUŠLÍKOVÁ, Lýdia; STAŇKOVÁ, Nicol; HABALOVÁ, Markéta et al. Voda ve městě: metodika pro hospodaření s dešťovou vodou ve vazbě na zelenou infrastrukturu. V Praze: České vysoké učení technické (ČVUT) ve spolupráci s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně (UJEP), 2021. ISBN 978-80-01-06817-5. Dostupné také z: <http://www.vodavemeste.cz/>.

ŠONSKÝ, Drahoslav a SOUČKOVÁ, Marie. Zahradní detail: dřeviny a trvalky od jara do zimy. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0036-3.

MARX, Roberto Burle, DOHERTY, Gareth (ed.). Roberto Burle Marx lectures: landscape as art and urbanism. Second, revised edition. Zürich: Lars Müller, [2020]. ISBN 978-3-03778-625-3.

WEBOVÉ STRÁNKY:

<https://www.litomerice.cz/>
<https://mapy.com/>
<https://geoportal.cuzk.gov.cz/>
<https://www.openstreetmap.org/>
<https://www.novy-liskovec.cz/park-pod-plachtami/ds-1140>

KONZULTANTI:

krajinářsko-architektonické řešení:
Ing. Radmila Fingerová
Ing. Petra Hušková

urbanistické řešení:
doc. Ing. arch. Jana Zdráhalová, Ph.D.

Ráda bych vyjádřila srdečné poděkování všem, kteří mě během zpracování této diplomové práce podporovali.

Mé nejhlubší díky patří vedoucí mé diplomové práce, Ing. Radmile Fingerové, za její odborné vedení, cenné rady a vstřícný přístup. Velmi si vážím její neustále usměvavé a pozitivní povahy, která byla nejen inspirací, ale i velkou motivací po celou dobu práce. Její podpora mi pomohla překonat náročné chvíle.

Děkuji také své rodině, příteli a blízkým za trpělivost, podporu a víru ve mne.

